

PO

Vieningos
Bejieškant

AMERIKOS LIE
TARYBOS RASTAS

KAI TAUTINĖS or. nizacijos, atsakydamos į Amerikos Lietuvių kongreso Chicagoje kvietimą įstoti į Amerikos Lietuvių Tarybą, pereitų metų Gruodžio 28 d. padarė vieningos veiklos pareikšimą, kuriuo Amerikos Lietuvių Taryba buvo pakviesta sudaryti Vyriausią Amerikos Lietuvių Komitetą, p. Grigaitis tuojau Naujienose parašė kad "Misijsionieriai nenori vieningos veiklos".

Truputį virš poros savaitės palukėjęs, p. Grigaitis mintis pakartojo ALT vykdomasis komitetas, kurias, kaip ALT vykdomojo komiteto pranešimą, Sausio 18 d. Sandaroje paskelbė p. Vaidyla.

Dar savaitę palaukus (Sausio 26 d.) to pranešimo kopiją su tam tikra įžanga Lietuvai Vaduoti Sąjungai atsiuntė pati Amerikos Lietuvių Taryba (be individualių parašų). Visam tam ji uždėjo didelę antraštę, "Tautininkai atmetė Amerikos Lietuvių Kongreso pasiūlymą".

MES, AVINĖLIAI,
NORIME VIENYBES...

NESUNKU numanyti kokių tikslų tokiais garsiais žodžiais Amerikos Lietuvių Taryba siekia. Ji nori pasakyti: "Žiūrėkite, mes, nekalti avinėliai, begalo trokštame vienybės, o tautininkai, tie nedori vilkai, jos nenori".

Kiek maža nuosirdumo minėtame tarybininkų pasakyme ir kiek daug hypokrizės, nesunku įžiūrėti. Jei Amerikos Lietuvių Tarybos vadovybė tikrai būtų norėjusi vienybės ji būtų priėmus tautininkų grupių padarytą pasiūlymą sudaryti Vyriausią Amerikos Lietuvių Komitetą, kuriame, tarp kitko, Tarybai buvo pasiūlyta dauguma, taigi ir vadovybė.

Tačiau Amerikos Lietuvių Taryba pirmoje eilėje nori tautininkų grupių subordinacijos — įstokite pirmiausia į Tarybą, o paskui jau mes kalbėsime. Gi vieningas veikimas jau antrąjį kartą.

JEI NEBUTUMET SABOTAŽAVĘ MUSŲ VEIKLOS...

JEI Amerikos Lietuvių Tarybos vadai-kadukai per savo laikraščius kelerius metus bėgę nebutų sabotažavę kiekvieno žymesnio tautinių organizacijų užsimojimo, kaip, sakysim, Pirmojo Amerikos Lietuvių Seimo, abiejų Misių ir, pagaliau, Willis-Kelly rezoliucijos, dabartinis ALT kvietimas į ją įstoti būtų visai kitaip atrodęs. Tačiau kada po šio viso Lietuviškos veiklos sabotažavimo, po to kai tarybininkų spauda, Naujienų, Keleivio, Lietuvių žinių vadovaujama, paskutinių kelerių metų bėgyje pilte pylė pamazgas ant tautininkų ideologų galvų ir ant viso tautinio režimo, kada po viso to tačiau padiktuoja įstoti į ALT, nėra ko stebėtis kad tautinės organizacijos į tokį pasiūlymą žiuri su rezervu.

KAD NORS Amerikos Lietuvių Taryba būtų užgysus Willis-Kelly rezoliuciją, kurios svarbą tame pačiame Chicago kongrese pabrėžė ne kas kitas o pats Gubernatorius Green! Bet kur tau.

Paskutiniame savo atsakyme ALT pabrėžia: pirmiau reikia susitarti veikti išvien, o po to jau bus galima svarstyti konkrečius sumanymus.

Bet, gerbiame, jei prieš antrąją Misią Washingtono su pajuoka nebutumėte atmetę Misijsios pasiūlymą vykdyti į Washingtoną, jei per savo spaudą

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO FEB.-VASARIO 1, 1946

(31-mi metai :: 31st year)

Streikai Išmeta iš Darbų Tukstančius Darbininkų Industriniuose Centruose

IDOMYBĖS APIE
NAUJĄ KARDINOLĄ
SPELLMAN

Naujai paskirtas kardinolas New Yorko arkivyskupas Francis Joseph Spellman yra retas žmogus įvairiais požiūriais. Jis yra vienintelis iš aukštųjų dvasiškių mokas skraidyti lėktuvu. Lakuno pažymėjimą jis įsigijo Italijoje 1926 m.

Toliau, jis yra žymus poetas ir rašytojas. Už savo raštus paskutinių trijų metų bėgyje jis gavo \$250,000 ir visus tuos pinigus paaukojo labdarybės tikslams. Taipgi jis yra pirmas arkivyskupas pardavęs knygą kinui (movies). Metro-Goldwyn-Meyer rengiasi pagaminti filmą pagal Spellmano kurinį "The Risen Soldier".

Dar galima pridėti kad Spellman yra vienas artimiausių dabartinio popiežiaus Pijaus XII draugų. Jis yra vienas iš nedaugelio kuriuos Pijus XII priima savo privačiame bute, Vatikane, ir su kuriuo popiežius savo privačioje koplyčioje kalba rožančių. Ši yra pati didžiausia kataliko privilegija šioje žemėje.

TRYGVE LIE, Norvegijos užsienio reikalų ministras, paskirtas UNO generaliniu sekretorium. Tai vėl nuolaida sovietams, kurie LIE kandidatura rėmė UNO konferencijos pirmininkus Londone, bet pralaimėjo prieš Spaak.

Generalinio sekretoriaus vieta yra pati svarbiausia vieta UNO.

nebutumėte bjaurioje pačių rezoliucijų ir nebutumėte labai nedžentelmeniškai pajuokę Atstovo Kelly, kuris tikrai yra didelis Lietuvių draugas, jei, pagaliau, bent pastaru metu butumėte prisipažinę prie savo klaidos ir pasisakę už Willis-Kelly rezoliuciją, tas jūsų krodiliaus asaromis taip pagėdaujamas veikimas jau senai būtų įsigyvenęs.

Bet po visko, jūs tesugebate vargais-negalais išstenti: "At-eikite pas mus, o po to mes gal teiksime jūsų sumanymus ap-robuoti".

VISVIEN IJESKOSIME
PAGALBOS U. S. KONGRESE

IR BE ALT aproavimo Lietuvių visuomenė žino kad Willis-Kelly rezoliucija yra viena pozityviausių pastangų Lietuvių laisvės byloje.

Jeigu ALT trijulė galvoja kad, užuot veikus per Amerikos Kongresą yra geriau rašyti sieksnines rezoliucijas, kad jas trečiaalis ar ketvirtaalis State Departamento valdininkas padėtų ant lentynos ilgalaikiam pelėjimui, tai tas yra tos trijulės asmeninis dalykas.

Lietuvai Vaduoti Sąjungai, Amerikos Lietuvių Misią ir jai pritariančios organizacijos visvien veiks per Amerikos Kongresą ir iš jo mėgins išgauti Lietuvai pagalbą.

DAUGIAUSIA JAU
ČIA DETROITAS

Darbai įvairiose išdirbystėse kurie priklauso nuo plieno, pradėjo atleidinėti darbininkus iš darbų, nes neturi ką veikti. CIO streikui sulaukus plieno teikimą įvairioms dirbtuvėms, jų darbininkai turi likti be darbo.

Žymiausia nukentčia nuo to mažesnės kompanijos — jos atleidinėja ir darbininkus, ir trumpina darbo valandas.

Detroitas labiausia palietas šito plieno gaminių trukumo, ten paleista iš darbų apie 62,000 automobilių, auto dalių ir lėktuvų dalių darbininkų. Sakoma kad iki vidurio Vasario bus paleista iš darbų pusė milijono darbininkų, jei streikas užsitęs.

Pittsburgho srityje plieno streikas palietė ne tik uždarytų plieninių darbininkus, bet ir plieno kompanijų angliakasyklų darbininkus, gelžkelių ir laivų darbininkus kurie vežiojo anglį traukiniais ir laivais.

Pittsburgho srityje apie 8000 angliakasių liko be darbo.

Plieno darbininkų streikas graso sustabdyti darbus visoje pramonėje kuri savo gamyboj vartoja plieną.

Tarp plieno kompanijų ir unių vadų visą laiką vyksta derybos ir yra vilties kad plieno streikas bus baigtas artimoje ateityje.

Plieno kompanijos sako, jei valdžia leistų pakelti plieno kainą po \$6.25 tonai tai jos sutiktų duoti darbininkams 18% ir valandą daugiau mokėsties ir streikas tuoj baigtųsi.

Ar valdžia sutiks tą padaryti tuoj paaiškės.

General Motors Corp. atnaujino derybas su CIO. Prieš tai betgi G. M. vadai pareiškė kol nebus pertvarkytos kainos, ji vistikė negalės pakelti algų daugiau kaip 13% ir valandą.

Henry Ford II kreipėsi į Rekonservacijos Direktorį John W. Snider prašydamas panaikinti kainų kontrolę. Pasak Fordo, toks sprendimas atgaivintų laisvą konkurenciją ir visi iš to turėtų naudotis.

Radio Corp. of America susitarė su unių streiko baigimui, 8000 darbininkų pakelta algos po 17% ir valandai

AMERIKOS teikiama o s Anglijai \$3,750,000,000 paskolos klausimas Kongrese iššaukė smarkios opozicijos. Nežiūrint į tai kad Prez. Truman pabrėžė reikalo skubumą, negalima tikėtis kad paskola Anglijai būtų greitai laiku patvirtinta.

RAGINA ŠALČIAU
ŽIURĖTI Į ATOMINĘ
BOMBĄ

Majoras Seversky, buvęs caro armijos karininkas-lakūnas, dabar Amerikos pilietis ir vienas didžiausių aviacijos ekspertų, paskutiniu metu aplankė Hirošimą ir Nagasakį ir atliko atominės bombos padarčių sunaikinimų tyrinėjimus.

Jo nuomone, atominė bomba tik delto padarius tokius didelius nuostolius kad Japonų nameliai yra mediniai, sutrūniję, silpni ir sunkiais stogais. Bet ir tai, panašų efektą būtų buvę galima pasiekti 200 lėktuvų padegamomis bombomis. Gelžbetoniniai statiniai tiek Hirošimoje, tiek Nagasakio buvę nesunaikinti, tik jų degamos dalys buvo sudegusios.

Ligoninė Hirošimoje, buvus vienos mylios atstume nuo sprogimo centro, beveik visai nenukentėjus — nei vienas ligonis nebuvo ne tik užmuštas, bet net ir sunkiau sužeistas.

Medinių namų srityje, aišku, įvykęs baisus dalykas. Mediniai nameliai sugriuvę ir užsidegę, o pačią ugnį dar kurstė sutrukę gazo ir elektros laidai bei greitai degančios medžiagos kaip alyva, žibalas ir tt. Tuo būdu toje vietoje pasidarė vienas fantastingas laužas su iki debesų siekiančiais dūmais ir milžiniškom liepsnom. Apie 60,000 žmonių degte sudegė.

Tačiau, jei tokia atominė bomba būtų buvus nu-mesta ant Yew Yorko ar Chicagos, nei tų baisių gaisrų, nei to didžiulio sunaikinimo nebūtų buvę. Gelžbetoninės ir plieninės konstrukcijos būtų visai kitaip reagavusios į atominę eksploziją.

Seversky pripažįsta kad atominės bombos atradimas atveria naują laikotarpį, tačiau jis pastebi kad šiandieninėje stadijoje atominė bomba dar nėra padarius tos revoliucijos kuri jai esanti priskiriama.

Šiaip ar taip, atominio bombų sunaikinimai Japonijoje tesudaro 3% bendrų karo sunaikinimų. O jei taip tai, pasak Severskio, šiandieninė atominė histerija yra perankstyva.

RADAR bangomis buvo darytas bandymas pasiekti mėnulį, 238,857 mylios atstumu nuo žemės, ir gauta patenkinančios pasekmės — mėnulis tapo pasiektas ir bangos atsimušė atgal į bandomąjį aparatą.

GAISRUOSE Sausio 27 šalyje žuvo 25 asmenys. Armijos reikmenų stovyklos prie Aklahoma City ištikus sprogimui Sausio 29 užmušta 10 darbininkų.

UNO Delegatai Londone Kalbasi

Vaizdas iš United Nations Organizacijos susirinkimo Londone. Iš kairės į dešinę: Britų premjeras Attlee, U. S. Sekretorius Byrnes, ponio Rooseveltienė ir Britų Užsienio Ministras Ernest Bevin, kurie susitikę neformaliai kalbasi.

INDONEZIJOS
SUKILIMAS

Vadinamas Indonezijos sukilimas tikrovėje teturi apėmęs vieną Javos salą. Borneo ir Celebes salos liko lojalios Holandams, o Sumatros sala, nors ir valdoma vietinio kunigaikščio, pripažįsta Holandijos viršenybę. Dvi mažesnės Holandų salos — Bali ir Lombok — tebėra Japonų žinioje.

Java yra pati turtingiausia ir gausiausia apgyventą Holandų Rytų Indijos salą. Ji turi 42 milijonus gyventojų. Javos nacionalistai reikalauja pilnos nepriklausomybės, o Holandai jiems siūlo kažką panašaus į dominiją.

Nacionalistų prezidentas Soekarno yra musulmonas, aiškus Holandų valdymo priežas. Dabartinis ministras pirmininkas Sjahrir yra krikščionis ir ne toks kraštutinis kaip Soekarno. Jis mokesi Holandijoje ir yra vienas iš nedaugelio kurs nepasidavė aklai Japonų propagandai "Azija Azijatams". Sjahrir yra dabartinio Javos generalinio gubernatoriaus Holando H. J. Van Mook draugas.

Javos revoliucinis judėjimas yra labai populiarus ir remiamas kuone be išimties visų gyventojų. Trys turtingi Javos sultonai, anksčiau lojalūs Holandams, dabar prisidėjo prie sukilėlių. Didelių kautynių tarp sukilėlių ir Anglų-Holandų neišviko, bet sukilėlių kariuomenė, kurios yra apie 100,000, yra susikonscentravus salos gilumoje, ties Jogjakartos miestu.

Javos klausimas dabartiniu metu yra vienas opiausių klausimų. Galimas dalykas kad jis bus pateiktas UNO konferencijai. Jeigu Javai būtų pripažinta nepriklausomybė, be abejo, jos pėdsakais nueitų ir kitos kolonijos. Ir tai visoms kolonijalėms imperijoms.

iskaitant ir Didžiosios Britanijos imperiją, sudarytų didelę problemą.

VOKIETIJOS KOMUNISTAI PRIIMS NAZIUS I SAVO PARTIJĄ

Maskvoje išmokslintais Vokietijų komunistų partijos vadams Wilhelm Pieck pareiškė kad į komunistų partiją bus priimami naziai kurie išreiškė apgailestavimą dėl savo praeities klaidų. Ta pat proga jis nurodė kad Vokietijos militarinė okupacija turi baigtis greitu laiku ir turi būti sudaryta stipri centro valdžia. Jis kritikavo Amerikos Okupacinės Valdžios nutarimą, pagal kurį buvusiems naziams buvo neleista balsuoti Amerikos zonoje įvykusiųose savivaldybių rinkimuose.

GEN. MORGAN, UNR RA viršininkas Vokietijoje, kuris prieš kurį laiką buvo pašalintas iš savo vietos už neva anti-semitizmą, iškilmingai sugrąžintas į savo pareigas.

Jo žinios kad Žydai organizuoti bėga iš Lenkijos į Amerikos zoną Vokietijoje tikslu vėliau vykdyti Palestinoje, pasirodė teisingas. Patirta kad vien Grėmėnės iš Lenkijos į Vokietiją pabėgo apie 70,000 Žydų.

Austrijoje, Amerikos kariai nušovė Rusų bolševikų kapitoną ir sužeidė leitenantą, kurie prieš taisykles įsiveržė į Amerikiečių traukinį.

žiausia 10 bilijonų.

Visa tai liudija kad iki šio metu daugiau kultūriniai Jungtinių Amerikos Valstybių ryšiai su Lotynų Amerika netoliemoje ateityje galės būti sutvirtinti vis tampa įdomiais ekonominiais ryšiais.

Kaip gaila kad Europa nėra netarpiškas Jungtinių Amerikos Valstybių kainynas!

EKONOMIKA

Lotynų Amerika Keičia Savo Veidą

DAR visai neseniai visa Lotynų Amerika buvo grynai feodalinės sistemos kraštas su didžiuliais žemės savininkais iš vienos pusės ir su daugybe bežemių ir elgetų iš kitos pusės. Tačiau per paskutinius kelio metų tas vaizdas gerokai pasikeitė. Žemės ukis, vis dar pagrindinis gyventojų užsiėmimas, savo vietą ima po truputį užleisti pramonei.

Tas pasikeitimas, turėdamas didžiausios reikšmės visai Lotynų Amerikai, nėra be svarbos ir šiaurės Amerikai, pirmoje eilėje Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Vystantis krašto pramonei, auga jo turtingumas, didėja jo perkamoji galia. Tat Lotynų Amerikos pramonėjimas pirmoje eilėje reiškia jos didesnę prekybą su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis.

MEKSIKA KURIA DIDŽIAJĄ PRAMONĘ

YPATINGĄ pažangą pramonės srityje paskutiniaisiais metais padarė Meksika. Jos prezidentas Lazaro Cardenas prieš kelio metų nusavino didžiulę žemės nuosavybę ir tuo didžiulius žemvaldžius privertė griebtis kito verslo. Negaledami pelnytis iš žemės, jie bėgo į miestus ir ten ėmė kurti pramonę.

Antras pasaulinis karas priverė Meksiką gamintis namie daug dalykų kuriuos ji anksčiau pirkosi užsienyje. Naujoji Avila Camacho vyriausybė, įžūrėdama gerą progą, 1941 metų pradžioje suteikė ypatingų privilegijų naujai pramonei. Tų privilegijų paskatintas, į Meksiką ėmė plaukti užsienio, pirmoje eilėje, U. S. A. kapitalas.

PANAŠUS reiškiniai vyko ir kitose Lotynų Amerikos valstybėse, pirmoje eilėje Brazilijoje. Tukstančiai Amerikos inžinierių, chemikų ir technikų karo metu buvo suplaukę į įvairias Lotynų Amerikos šalis, kad pagreitintų įvairių karui reikalingų žaliavų išgavimą. Su tais tukstančiais specialistų suplaukę ir milijonai dolarių kaip užmokėstis už tas žaliavas ir algos vietiniams darbininkams.

Gryžtant į Meksiką, tenka nurodyti kad 1946 metų pabaigoje ten pradės veikti milžiniška Westinghouse Electric dirbtuvė, kuri gamins radio, šaldytuvus, glaistyvius, plaukamasias mašinas ir eiles mažesnių reikmenų. Naujos bendrovės kapitalas \$15,000,000. Savininkai — 51 nuos. Meksikiečiai, 49 nuos. Amerikiečiai.

UŽ 10 BILIJONŲ
PER 10 METŲ

YRA apskaičiuojama kad dešimties metų bėgyje vien Meksika galės pirkti įvairių pramonės įrengimų, mašinų ir įrankių už apie bilijoną dolarių. Gi visos Lotynų Amerikos pramonės įrengimų paklausai 10 metų bėgyje sieks ma-

Pabaiga čia pat

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS PASTABOS

NUO VIENO žymaus Amerikos Lietuvių veikėjo gavau sekancio turinio, striukai parašyta atvirute:

"Už tamtos raštas Lietuvos ir Lietuvių naudai mus organizacijos komisija atkreipė savo atydą. Reikalus bus perduotas susirinkimui. Man yra malonu tai pastebėti. Sveikinu..."

Dekoju rašytojui už komplimentą. Bet pačiam prisipažinti kad mano "raštas" Lietuvos ir Lietuvių naudai yra svarbus nejaunu, rodos jie yra naudingi tik tiek kiek praėjusių metų sniegas....

Rastai, ypatingai mūsų tautos reikalais, mano supratimu, yra tik tuomet svarbus kada rašytojas kalba dabarties žmonių gyvenamuoju laiku ir nurodo gerbuvį savo tautai. Aš gi rašinėju daugiau bėgančiais Lietuvių ir kitais reikalais, palikdamas ateitį tiems kurie gyvena po musų.

Ir Hitleris bei Mussolini jei būtų rimtai dirbę savo tautų dabarciai, o ne 1000 metų atėliai, lengviau būtų išvengta Antro pasaulinio karo; būtų gyvenę patys ir jų tautos būtų išlikusios čylybėje. Dabar, kada jėdų pamiršo dabarti, o planavo labai tolinai ateitį, žuvo patys ir savo tautos labai sužalojo.

NEKARTA giliai tenka mąstyti kodėl pasaulio tautos, ypatingai valstybių vadai ir mokslininkai, nepakeičia "filosofijos" kad tautos turėtų nusistatyti ir žiūrėti kaip dabar reikia gerai ir taikiai tarp savęs gyventi, o ne kariuotės šiaurės, kad busimos jų gentkartės galėtų gyventi taikiai.

Gyvenantieji dabar privaleitų karus palikti busimoms kartoms, jeigu jos to norės. Atėjus nauja karta ta patį turėtų daryti, ir taip toliau, perdodant karus ateities gyventojams. Tokį principą priėmus, karus žmonės greičiau užbaigtų ir ant žemės viešpatuotų taika ir vniybė.

KOVO mėnesį suėis 40 metų kaip pirmą syk pavilgęs rašale plunksną pradėjau rašyti į Amerikos Lietuvių spaudą. Tada turėjau 20 metų amžiaus. Tik prisidėjus prie tuomet suorganizuotos Lietuvių Socialistų Sąjungos, gyvenamas Lawrence, Mass., jai stropiai dirbau užrašinėdamas kitiems Lietuviams jaunuoliams organą Kovą. LSS centrai pakelbūs prenumeratų nuolaidą, palengvino darbą, man tuomet pasisekė gauti 150 naujų Kova skaitytojų. Už tai gavau iš centro padėką ir pakvitavimą.

To neužteko, mano jauna energija buvo padilginta dar kuo nors daugiau prisidėti. Pradėjau rašyti. Pirmą raštuka pasiunčiau Kovos redakcijai, ji sumandojo rodos nr. 10, Kovo 8, 1906. Pasirašiau slapyvardė. Tą Kovos laida ir dabar su kitais "raštais" telbalaikau.

Tai tiek keliais žodžiais pasakau kaip pradėjau rašinėti į Amerikos Lietuvių spaudą.

IDOMUS sieksiniai raštai telpa Dirvoje ir Vienvybėje, mūsų tautos narių, atsidurusių sudarkytoje Europoje. Raštai smulkūs ir nuoseklūs, labai daug mums pasakanti ir pamokinant. Skaitai žmogus ir manai iš kur jie to dvasiško turto gauna; jie mus stiprina daugiau negu vynu taurė.

Bet Europiečiai Lietuvių rašytojai savo raštais išstumė nemažai žinių ir pranešimų iš Amerikos Lietuvių darbuotės. Kaltinti už tai rašytojų negalima, nes jiems tas nežinoma. Tą "skriaudą" pradeda numatyti Amerikiečiai Lietuvių skaitytojai.

Štai kad ir S. nr. 3 vedamajame rašte tarp kitko sakoma:

Žinok Amerikos KONSTITUCIJĄ

Amerikos Konstitucija Angliškai kalboje, su visais Amendmentais, 30 puslapių knygelė, prisiūsim višai Dovanai tiems kurie užrašys Lietuvių Naujienas dviem metams arba gaus du metinius skaitytojus ir prisūs \$2.00 su nurodymu kam Lietuvių Naujienas siuntinėti, miltiną knygelę prisiūsim joms visa dovana už pasidarbavimą.

LIETUVIŲ NAUJENOS
322 N. 6th St. Philadelphia 6 Pa

Ruošiasi Čampionatui

Billy Conn, Pittsburghietis sunkaus svorio kumštinių, mankština savo susikirtimui su Joe Lewis. Jis atlieka savo pasiruošimą Hot Springs, Ark.

"Musų veikėjai įvairiose kolonijose tarp kitko privaleitų būti mūsų spaudos žinių rinkėjais, korespondentais, laikraščių platintojais ir gyvuojančių organizacijų stiprintojais.

"Mes negalim rengti susirinkimų kas savaitę visuose miestuose ir miesteliuose kad pranešti skaitytojams kas kitur dedasi. Tą pareigą gali atlikti mūsų laikraščiai".

Trumpai bet sveikai pasakyta. Savo pastabą palieku atsvarstyti patiems leidėjams-redaktoriams.

Z. Jankauskas.

MIRĖ JIEVA KATAMAY

Philadelphijoje, Sausio 11 d. laike gimimo dvygn mirė Jieva Katamay, 32 m. amžiaus, vietos Ukrainų laikraščio Bagdonas Katamajaus žmona.

Jis savo laikraštyje Ameriką, gindamas Ukrainiečių tautos reikalus kartu nepamiršta ir mūsų Lietuvių ir Lietuvos reikalių, pažymėdamas apie dabartinį Lietuvos vargingą būvį po šiaurės meškos leteną.

K. Vidikauskas.

IS DRAUGIJŲ VEIKIMO

Sausio 15, įvyko Philadelphia Raudonojo Kryžiaus ir Karo Pergalės bei BALF metinis susirinkimas. Tarp kitų dalykų buvo išrinkta nauja valdyba, kurios pirmininku liko M. J. Bigenis; raštininkais—Kristopas Zemaitis ir J. Jonolaitis; iždininku—A. Bučauskas; finansų raštininku—T. Sabytė. Išrinkta ir eilė direktorių.

Sausio 16, Lietuvių Muzikalo Namų bendrovės susirinkime buvo tos organizacijos valdybos rinkimas. Senoji valdyba buvo prašalinta, išrinkti kiti šauniai viengenciai kurie nesirupina maskoliška diktatorine vergija, kaip kad rupinosis jų pirmtakumai. Ši valdyba tiki į Lietuvos laisvę ir į tikrą Amerikos demokratiją.

Pirmininku išrinktas Justinas Balinskas; sekretorium—Juozas Ivanauskas, iždininku—Juozas Jaskėlevičius.

LEWIS SUGRYŽO Į A. F. L.

Pasekmėje pastaro Amerikos Darbo Federacijos valdybos posėdyje Miami, Fla., John L. Lewis, United Mine Workers prezidentas, pasiryžo sugrįžti į Amerikos Darbo Federaciją, iš kurios jis išstojo keliolika metų atgal ir pradėjo organizuoti CIO. Ta organizacija iš jo kontrolės pagaliau išplėsta, ir ją susibrovė radikalai, bolševikai ir kiti ir pavertė ją pavojingu milžinu visai Amerikos ekonominei gerovei.

Lewis dabar sako sugrįžo į AFL, tuomi padarydamas pirmą žingsnį suvienijimui Amerikos darbininkų judėjime.

Tos CIO vadai daugelyje vietų atplėšė išstis darbininkų unijas nuo AFL.

Ar pavyks jam nekurias jas sugrąžinti į Darbo Federacijos glėbį parodys ateitis.

Bravory darbininkų unija su 50,000 narių kreipėsi į Darbo Federaciją prašant priimti ją į savo globa.

United Mine Workers turi savo žinioje apie 600,000 angliakapių.

IS SCRANTONO PADANGĖS

25 SCRANTONO LIETUVIAI ŽUVO KARE.

MIRĖ ANTANAS KUBILIUS

Scrantonio Lietuvių pasiuntė į Amerikos kariuomenę 962 savo sunus ir dukteris, iš jų 25 jau niekad nesugrįš, jie žuvo įvairiuose karo laukuose.

Žuvusių Lietuvių sąrašas: John Moskus, Albert (Ceplauskas) Chapman,

Joseph Pangonis, Joseph Luchinskas, John Rindas, George Wascavage, Benedict J. Leskauskas, Barney Zinkevich, Peter Slekaitis, John R. Arbochus, Joseph Burda, Edward Dabulis, Bernard Padrezas, William Gataveckas, John J. Palukonis, Joseph Stankus, Joseph G. Kuchinskas, Anthony Kovalesky, Anthony Rekus, Lieut. Andrew Savage (Janusevičius), Anthony Vabolis, John Burdulis, B. R. J. Wanagaitis, Joseph Martinkus, George J. Miller (Meskauskas).

Tų žuvusių kareivių motinos pasirašė ir pasiuntė Prezidentui Truman specialią laišką su paklausimu kodėl nepasitraukia Rusai iš Lietuvos, kodėl mūsų gimines Rusai žudo, kodėl į Sibirą kaip gyvulių tremia iš savo gimtines: ar už tai tik jaunikačiai savo gyvybes atidavė? Prezidentas Roosevelt pažadėjo Lietuvai Nepriklausomybę po karo, ar tas jau pamiršta?

Gautas laiškas su atsakymu nuo Prezidento sekretoriaus, pareiškiant kad bus atkreipta dėmesys į laiško turinį ir kad laiškas perduotas į State Departmentą.

MIRĖ A. KUBILIUS. Sausio 26 čia mirė žymus Scrantonio Lietuvių darbuotojas Antanas Kubilius, sulaukęs 53 m. amžiaus.

Antanas Kubilius buvo susipratęs Lietuvių tautininkas. Jokis Lietuviškas parengimas neapsiejo be Antano prisidėjimo. Jis yra buvęs Taurų Klubų pirmininku, SLA 30 kuopos pirm., Politikos Klubų pirm. Paliko žmoną, Oną, ir tris dukteris. Galisai Scrantoniečiai netekę gero Lietuio.

V. A. Kerševičius.

Pakliuvo už Apgavimą Moterų

WASHINGTON, D. C. — Tulas Benjamin A. Keturakis, 32 m. amžiaus, sumanė pasipinigauti iš moterų, vaikščiodamas po namus ir priimdamas iš jų užsakymus "nylon" kojiniams, kurių moterys taip geidžia ir negali gauti. Jis iš apie 30 moterų paėmė po \$1.65 už porą. Bet kadangi tų kojinių jis negalėjo pristatyti, nabagas pateko į policijos rankas ir atsidūrė kalėjime.

Ši Mėsa Liko Nesuvalgyta del Streiko

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

LONDONE kalbasi didieji: "Ką tu darai Irane?" — vienas klausia. "O ką tu darai Indonezijoje?" — atkerta kitas.

Katilas puodą vana, o abu juodu. Ar gali Lietuva susilaukti teisybės iš dviejų vilkų?

AMERIKA pagrasė Jugoslavijai jos nepripažinti, jei Lapkričio mėnesį įvykdyti rinkimai busi nedemokratiški.

Rinkimai buvo nedemokratiški, bet taip Amerika taip ir Anglija pripažino "rinkimus" surengusio bolševiko Tito valdžią. Taip arklys arklį šioje gadyneje kaso.

PREZ. TRUMAN paskelbė jog bus duodama kas mėnesį po 3,900 vizų be tėvynės liku- siams Vokietijoje, atvažiuoti ir apsigyventi Amerikoje.

Lietuvams tektų po 40 vizų mėnesiui. Ar Amerikos Lietu- viai padės tokiam savo giminių skaiciui čia atvykti? Europon jau išvažiavo Amerikos valdi- ninkai kurie vizų reikalą tvar- kys.

UNRRA, šalpos organizacija, duos Sovietų Baltgudijai 61 milijoną dolarių, Sovietų Uk- rainai 189 milijonus.

Tuo tarpu Lietuva, kuri ne- mažiau nuterota, negauna nei cento, nors Amerikos Lietuviai padeda Dėdei Samui sudėti tuos da bilijonus dolarių, iš kurių Baltgudžiai ir Ukrainai bus šelpiami.

Teisybe, kur tu šiame pasaulyje gyveni?

NUO MASKVOS nagų bėg- dami, burelis Estų 129 dienas plaukė Atlantiu iki pasiekė Ameriką, tikėdami rasti laisvę. Kolumbas Atlantiu plaukė 120 dienų, įsiekdamas Indijos auksą. Estams laisvė, tačiau, bus brangesnė negu auksas.

MUSŲ poetai štai kaip kal- ba dienos klausimais. Braz- džionis sako:

"Pasaulyje kris panciai ko- munos ir nužengs, po kančių, nuo Golgotos, prisikels Euro- pos žmogus".

J. Aistis, kuris netrukus at- vyksta Amerikon, Marianapo- lyje mokytojauja, raso: "Kan- kink kiek nori — atgauti lais- vę mes budą rasim".

KATALIKŲ Susivienijimo organe Garsė iš Svetur per- spaudinta sekantis:

"Musų naikintojai, negalėda- mi prieiti prie išsivijos tiesio- ginio keliu, mėgina ją sudoro- ti aplinkiniais budais. Vienas jų budų yra išsivijos skaldy- mas, naikinimas vienybės, ku- rią privalu ugdyti".

Amerikos Lietuvių Tarybos vadai, pasiskaitykite!

STREIKAM visų mintyse, ir vienas musų laikraštis net "vi- suomenišką revoliuciją" juose pamatė. Tačiau mes galime tvirtai stoti su Prezidentu Tru- manu, kada jis Kongresui sakė kad galima pakelti algas, su- drausti kainų kilimą ir taikiai visus ginčus išspręsti.

Amerikos pramonė begalo produktinga. Jos produktams reikia pirkėjų. Aukštos algos duos žmonėms daugiau pirkė- mo galios, o pramonės stebėti- nas našumas kainas pigns.

Reikia tik sveiko proto ir mažiau godumo. Amerikonai to turi.

CUKRAUS gamyba Hawaii salose nupuolė iki žemiausio laipsnio kokiame nebuvo per praėjusius 20 metų. 1945 me- tais eksportuota tik 799,637, 000 tonų. 1944 metais tos sa- los davė 851,875,052 tonus cu- kraus.

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Bolševikų valdymo pagrindinė priemonė ir yra ne kas kita, o baimė ir teroras, kuriuo jie sugeba išgauti iš žmonių visokių nebutų nusikaltimų prisipažinimus ir sugeba laikyti visus savo nasruose. Ir kai jie valo vi- suomenę nuo "užteršto elemento" tai jie vadovaujami dės- niu kad geriau likviduoti dešimt nekaltų negu palikti vieną kaltą. Tokiu pat dėsniu jie vykdė valymą ir Lie- tuvoje, nežiūrėdami į jokias aplinkybes: jaunas ar se- nas, turtingas ar beturtis, mokyta ar beraštis — visiems virš galvos kybojo tas pats Damoklio kardas, pakabin- tas ant labai plono siūlo....

Kaip kiekviena diktatura taip ir bolševikinė begal- bijos reakcijų ir daro viską kad niekas nedrįstų pasiprie- šinti. Sausdamai į visus keturis vėjus kad visa Rusų tauta ir visos sovietų pavergtos tautos myli ir garbina "tėvą ir mokytoją Staliną" ir kad jos visa širdimi prit- ria ir remia sovietinę santvarką, tie šaukliai iš kitos pu- sės dieną ir naktį laiko ant kojų savo ginkluotas gaujas kiekvieną šeimą apsupa šnipų tinklu ir kiekvieną sąmo- ningesnį pilietį persekioja ir terorizuoja, grasindami jam arba jo artimiesiems kalėjimu, ištėrimais bei mir- timi. Šitokiomis priemonėmis palaikomas bolševikinis režimas atrodo esąs tvirtas, vieningas ir neįveikiamas....

Ir Lietuvoje bolševikai, sukūrę savo valdžią, tegal- jo išorėje laikyti Raudonosios Armijos pagalba, o vi- duje remtis tik enkavedistų siautėjimais. Iki paskuti- niosios jų pirmojo viešpatavimo Lietuvoje dienos jie ne- paliovė valę Lietuvį Tautą nuo "užteršto elemento", kurių jie daugiausia bijojosi ir kurie jiems visur vaide- nosi. Apskaičiuota kad per vienus metus bolševikai su- rinko "užteršto elemento" apie 12,000 asmenų, kuriems pritaikė arba jau ruošėsi pritaikinti Baudžiamojo Ko- dekso 58 ir 59 straipsnius. Ir neliko nei vienos inteli- gentų šeimos kuri nebūtų buvęs čekisto paliesta, išplė- šiant iš jos tėvą, sūnų ar brolių; neliko nei vienos giminės kurioje sovietai nebūtų radę "užteršto elemento"; neliko nei vieno kaimo kuriame jie nebūtų suradę kruvinos aukos savo gyvuliškiems jausmams patenkinti. Jie, sė- dami badą ir skurdą Lietuvos žemėje, teroru ir baimę persekiodami Lietuvį Tautą ir kalėjimuose naikindami gyvąją jos jėgą, kurė tikrą žemišką pragarą.

Nesugebėjo bolševikai per vienus metus apvalyti Lie- tuvą nuo "užteršto elemento". Gryžę, jie neabejojinai tęsė toliau "užteršto Lietuvos valymą", persekiodami musų tėvus, vaikus, brolius ar seseris: terorizuoja juos šnipais ir grasinimais ir stumia skurdan, paniekinan ir nusivyliman.

8. Kai kalėjimų sienos prašneko...

Paslapstis, gandai ir spėjolijai supo sienos Lietuvos kalėjimų, kuriuose badu ir kankinimais buvo naikinami Lietuvį Tautos ištikimiausi sūnus. Pro beveik aklinau užkaltus langus nepralysdavo šviesos jokios žinios apie jų kančias, apie ilgą kankinimo naktis ir apie skausmin- gus jų sielos išgyvenimus. Kartais išsprusdavo koks žo- dis iš padoresnio ar neatsargesnio sargybinių — žodis galis pasakyti kas dedasi už tų geležinių vartų, tuose naujai įrengtuose kalėjimuose namuose.

Kai čekistai išveda tėvą ar motiną iš namų, taip nie- kas jų daugiau ir nemato ir nieko apie juos nebegirdi. Ir veltui vaikščiosi po NKVD įstaigas, teiraudamasis kur ir už ką randasi tavo tėvas, tavo brolis ar kitas ta- vo artimasis. Niekas tau nepasakys nei kur jis yra, nei už ką jis laikomas kalėjime, o tik pasityčios iš tavo nai- vumo ir neįsmanymo kokia tvarka yra politiniams kali- niams bolševikinėje santvarkoje. Ir jei tu iš neramumo eisi į NKVD dar viena-kita kartą, įsiekdamas brangaus asmens, galės pasibaigti tuo kad ir tavimi pradės įdo- mautis čekistas. Štai kodėl bolševikiniam režime tėvas bijosi įsiekoti savo sunaus, o sunas tėvo; žmona — vyro, o vyras — žmonos: mat, visi suimtieji bolševikų yra lai- komi nusikaltėliais ir už jų nusikaltimus yra atsakingi

Laimėjo Sporto Atsižymėjimo Dovanas

Allan Ford, Yale Universiteto žymus plaukikas, apdovano- tas Sullivan dovana už atsižymėjimą. Apačioje, Felix Blan- chard, armijos futbolo lošikas, gavo tą dovana savo srityje.

Lietuva Tironų Panciuose

PIRMA DALIS
LIETUVIŲ TAUTOS
NAIKINIMAS

ir kiti šeimos nariai.... Taigi, jei nenori pats įkliuti, nevaikščiok po NKVD ir neklausinėk apie tuos kurie ne- žinia už ką pūdomi šaltose kamerosse.

Kai senelis tėvas ar vargšė žmona su mažyčiais be- duonos pasilikus įsiekio NKVD įstaigoje savo sunaus ar vyro, įrodinėdami su ašaromis kad suimtas nekaltas, jiems šaltai čekistas atsako: "Mes nei vieno nekaltai ne- suimame; ir* jūsų sunus ar vyras sugrįš kai atpirks sa- vo kaltes...."

Už kokias kaltes jie buvo laikomi kalėjime, mes ma- tème kiek anksčiau. Čia mes norime skaitytojui patiek- ti vaizdą kaip jie buvo verčiami atpirkinti savo kaltes. Leiskime kalbėti patiems kaliniams, kuriems likimas lė- mė išieiti iš kameros į laisvę Birželio 23 dieną 1941 metais, prasidėjus Vokiečių-bolševikų karui.

"Per pirmą tardymą buvau pradėta kankinti. Tar- dymas tęsėsi nuo 17 valandos iki kitos dienos 3 valan- dos.... Tardė penki asmenys: du Rusai, du Žydai ir vienas Lietuvis. Tardymo procedūra buvo tokia: kada aš į visus jų klausimus atsakinėjau nieko nežinanti, ta- da Rusas krito man į smilkini, ir kažkas kitas sudavė sprandą. Po smarkių smugių aš sugriuvau ir netekau sąmonės. Atsipeikėjus jutau visame kune skausmą. Pa- matė kad aš pasijudinau, apipylė mane vandeniu ir vėl pradėjo mušti gumine lazda, kur pakliuvo. Taip muša- ma vėl nustoju sąmonės. Po to mane išvedė į gretimą kambarį, atidarė duris ir langus, kad pasidarytų skers- vėjis, ir ten pasodino. Uždėjo geležinius pančius ir ne- leido nei užsimerkti nei pasijudinti. Taip išsėdėjau 29 valandas. Valgyti pirmą kartą gavau tik praėjus ketu- rioms dienoms po suėmimo. Kalėjime įmetė karcerin, kur išlaikė penkias dienas." (Pasakoja politinė kalinė **Matulionytė Ona**, gimus 1901 m. Gruodžio 22 d. Antakal- nių kaime, Utenos v. Tarnavo Kaune, Karo Ligoninė- je. Buvo suimta 1941 m. Gegužės 8 d.)

"...Ėmė reikalauti prisipažinti apie kontr-revoliuci- cinį veikimą ir organizaciją. Aš pareiškiau kad apie to- kią organizaciją visai neturiu supratimo. Tada jie ėmė mane mušti ir kojom spardyti. Man visą laiką tylint, jie aprimo ir, rodos, sušvelnėjo. Vienas iš jų prieina prie manęs ir duoda popirosą. Tuo laiku mano rankos buvo surištos, ir aš jo negalėjau paimti. Tada patys čekistas įdėjo man į jį lupas. Uždegęs popirosą, degtuko jis ne- numetė, bet prikišo jį prie mano rankų ir tol jas degino kol visas degtukas sudegė. Vėliau jis tatau man pakar- tojo keletą kartų." (**Židžiūnas Jonas**, buvęs viešosios po- licijos tarnautojas).

"Pareikalavo kad pasakyčiau kur yra mano slepia- mi ginklai ir išduoti žmones tos organizacijos kuriai aš priklausiau. Žinoma, aš apie ginklus ir žmones nieko nežinojau. Tuo momentu pašoko čekistas ir nutvėręs nuo stalo presą smogė juo man kelis kartus į kairiąją ausį. Kiek kartų sudavė aš neprisimenu, nes po kiek laiko pasijutau sėdintis ant sofos su šlapia galva ir užpa- kalyje surištom rankom. Prieš mane stovėjo trys tar- dytojai. Vienas jų vėl paklausė: 'Na, dabar sakysi ar ne?' Aš tylėjau. Tada išsitraukė iš kišenės pistoletą ir pastatė mane prie sienos. 'Tu tėvynės išdavike, sakų savo sūnų gaujos pavardes ir kur padėjai už judiškiškus grašius pirktus ginklus. Jei nesakysi mes turėsime teisę be teismo tokius rupūžes vietoje, kaip šunis, sušaudyti'. Aš vėl tylėjau. Tuomet pasigirdo šūvio trenksmas ir kartu į mano nugarą geležinių pančių smugiai". (**Su- baitis Kazys**, darbininkas, "Metalų" fabriko gamybos skyriaus meisteris, suimtas 1941 m. Birželio 12 d.)

"Po kokios savaitės nuvežė mane tardyti į NKVD rumus. Sudėjo mano rankas į geležinius pančius ir ver- žė. Skersu delnu mušė per sprandą, liniuotės kantu dau- žė rankų sąnarius. Su nykščiu badė pašones, su presu daužė pečius ir gnaibė sudaužytas vietas. Užnėrė ant ly- ties organų ploną špagatą ir veržė. Tokių kankinimų metu buvau du kartus netekęs sąmonės. Tardė be per- traukos 45 valandas. Po tardymo surišo rankas ir ko- jas ir įmerkė mane į vandenį NKVD rumų sklepe. Van- denyje budamas, nustoju sąmonės. Gryžus atgal į ka- merą, draugai manęs nebepažino." (**Viktoravičius Juo- zas**, darbininkas, gimęs 1909 m. Kovo 15 d., Jučių kaime, Luokės v., suimtas 1941 m. Balandžio 29 d.)

"Tardymas truko kelias savaites. Tardydami gas- dindavo, revolverį prikišdami prie kaktos. Ant rankų pirštų atsistodavo su batais, mindžiodavo ir trindavo juos". (**Šumlinkas Juozas**, gimęs 1923 m. Rugsėjo 1 d. Žemaitkiemyje, Lazdijų v., suimtas 1940 m. Spalio 20 d.)

"Tardydavo dažnai ir naktimis, stengdamiesi ku- labiausia išvarginti ir iškankinti. Plusdavo, juokdavos iš tikėjimo, šokdavo mane mušti. Vertė pasirašyti jų surašytus protokolus. Nesutikęs pasirašyti, buvau įme- tas į karcerį trims dienoms šalti ir badauti." (**Kun. Bar- čaitis Simas**, gimęs 1895 m. Spalio 6 d., Sudargo parapi- jos klebonas, suimtas 1940 m. Spalio 28 d.)

"Tardymas vykdavo visuomet naktį. Žiauriai bu- vau mušama. Suspardė kepenis, sužalojo dešinį ranką, nustoju keturių dantų. Neįsigaudo žinių, grasinda- vo kad mane tuoj sušaudysia. NKVD tardytojas Koso- lopovas spardė mane iki apalpimo, sadistiškai pats grie- damas dantimis. Nuo tos dienos man liepė sėdėti viena- me kampe, neleido atidaryti langelių, nei gerti nei išie- ti savo reikalui. 1941 m. Birželio mėnesį jie nužudė ma- no vyrą pulk. lt. Pašilį Igną." (**Pašilienė Elena**, gimus 1901 m. Balandžio 23 d. Panevėžyje, gailestingoji seselė- akušerė, suimta 1941 m. Kovo 13 d.)

"Tardant buvau visą laiką mušamas. Penkis kar- tus buvau sumuštas iki sąmonės netekimo. Turiu išmu- štą vieną dantį ir įlaužtus žandikaulius." (**Vaitiekūnas Vladas**, gimęs 1906 m. Spalio 17 d. Vainolių k., Vaškų v., anksčiau tarnavo saugumo departamente, suimtas 1941 m. Kovo 4 d.)

"Tardydami išmušė man du dantis. Spardė visą lai-

ką kojom. Paskiau išrengė iš rubų, įmetė į karcerį ir iš- laikė visą parą." (**Gaižauskas Juozas**, gimęs 1896 metų Kovo 15 d., darbininkas, suimtas 1941 m. Balandžio 25 d., Kapčiamiestyje.)

"Tardė mane 51 kartą. Buvau sumuštas bizunais, pistoletais ir kt. Rakindavo kojas ir rankas ir geležų pagalba laužydavo pirštus. Kardavo už rankų taip kad vos kojų pirštų galais siekdavau žemę. Vėsdavo į ru- sius, tamsius kambarius, kur neva buvo šaudoma į ma- ne; aišku, tik bauginando, nes šaudydavo į sienas." (**Va- reika Petras**, gimęs 1898 m. Birželio 29 d., Limeikių k., Raguvos v., suimtas 1941 m. Sausio 11 d.)

"Atvedė į saugumą, keturias paras laikė pasodinę ant kedės, neduodami nei valgyti nei gerti. Ketvirtos paras naktį išrengė nuogai, suspardė ir su guminėmis lazdomis sumušė iki sąmonės netekimo. Tardė 38 kar- tus." (**Telksnys Vladas**, gimęs 1915 m. Birželio 1 d., me- dicinos felčeris, suimtas 1941 m. Sausio 10 d.)

"Kalėjime tris mėnesius manęs niekas netardė ir nežinojau už ką kalinamas. Vėliau mane tardant kalti- no maždaug taip: 'Persekiojo komunistinius veikėjus. Turėjo artimus santykius su prezidentu Smetona (mano nuovadoje buvo Smetonos ukis, ir ten teko lankytis tar- nybos reikalais), darė kratas ir suiminėjo komunistus, neleido visuomenei iškilmingai sutikti raudonosios armi- jos, be to, žiauriai elgėsi su darbo žmonėmis, palaikė san- tikius su buržuazija ir buožėmis'. Sodino mane ir laikė kelis kartus prie stipriai įkrentos krosnies." (**Bulakas Henrikas**, gimęs 1903 m. Kovo 21 d. Seinuose, Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo Taujėnų policijos nuovados viršininkas, suimtas 1940 m. Spalio 9 d.)

"Buvau mušamas. Nagai buvo nuo pirštų plėšiami ir spaudžiami pirštai". (Jaun. leit. **Goras Vladas**, gimęs 1912 m. Gruodžio 20 d.)

"Man neprisipažinus, ėmė gnaibyti pečius ir badyti mediniais kočelais. Paskiau liepė nusiuti kojas ir pa- tiesyti letenas ant grindų, o čekistai su batų kulnimis mu- šė per kojų viršų." (**Rimeika Antanas**, gimęs 1894 m. Liepos 16 d., ukininkas, suimtas 1941 m. Balandžio 29 d. Mataičių k., Luokės v.)

"Maskvoje buvau tardomas šešių tardytojų. Tar- dymo metu pradėjo mane kankinti, nuvedė kalėjimo ru- sin į tam reikalui specialiai pritaikintus kambarius. Ten mane mušė, kabino už kojų galva žemyn, tempdavo ma- no kūną tam tikrame prietaise elektros pagalba ir sta- tydavo prištį prie stulpo tam tikroje specialiai paruo- štoje vietoje taip kad nuo lubų man ant galvos retais p- tarpiais krisdavo šalto vandens lašai, sukeldami nepa- kenčiamą skausmą. Po tardymų buvau dažnai be sąmo- nės pristatomas į kambarį." (**Lasas Povilas**, gimęs Kaune, 1878 m., tarnavo valstybės saugumo departamente.)

"...Nuvedė mane į tardymo kambarį, kur buvo elektrinė kedė. Ten mane diržais prištijo per galvą, ran- kas ir juosmenį. Po kojom pakiojo tam tikrą plokštelę, ant galvos uždėjo šlapia skudurą ir paleido elektros sro- vę. Srovei einant aš netekau sąmonės". (**Pilipauskaitė Bronė**, gimus 1910 m. Kaune, "Litėsco" fabriko darbi- ninkė.)

"Po kiek laiko į tardymo kambarį inėjo daugiau uni- formuotų ir civilių. Jie įnešė į kambarį kaž kokias stak- ties-kahykly. Jose mane pakabino už rankų istempę, kiek išneša mano ugis, o kojas pirmiau įkišo į tam tikras skv- les staklių apačioje. Galvą istempė taip pat su tam tik- rais įtaisytas ragais. Ir pradėjo visą kūną pamažu tem- pti. Tempiant jaučiau nepaprastą skausmą kojų ir ran- kų gyslose ir po širdim. Išbuvus tose staklėse istemp- tam apie 9 valandas, man iš gerklių pradėjo bėgti krau- jas. Bėgantis kraujas pakliuvo man į ausuojančią gerklę, ir aš vos neuždusau, bet vienas čekistas spyrė man į šoną ir atsigavau. Pakabintas staklėse, aš buvau keletą kartų apalęs, bet čekistai užpildavo šalto vandens ant galvos ir vėl atsigavdavau. Staklėse pakabintas ir iš- temptas išbuvau 13 valandų." (**Zabarauskas Juozas**, gimęs 1894 m. Rugsėjo 28 d. Marijengauzeno m. Latvijo- je, tarnavo Telsių apskr. komendanturoje, suimtas 1941 m. Balandžio 29 d.)

"Visą tardymą vedė Rusas šuliak. Jis mane spar- dydavo kojom ir dažnai mušė gumine lazda. Keletą kar- tų buvo surakintos kojos ir rankos, paskui per pakini- kius iškišdavo pagalį, pakabindavo žemyn galva ir muš- davo. Kartą buvau pastatytas po lašais ir išlaikytas tol kol netekau sąmonės. Kai kada įdėdavo tarp pirštų laz- deles ir juos spausdavo. Galva buvo veržiama tam tik- ru lanku ir taip mušama kad mušimo žymės telėra ir dabar užsilikusios." (**Rimkus Zigmąs**, gimęs 1912 m. Balandžio 16 d. Kaune, buvo saugumo departamento tar- nautojas, suimtas 1940 m. Spalio 11 d.)

Mes čia vaizdavome tik mažą dalelę iš tos didelės ir nesibaigiančios skausmu ir kankynių grandinės. Prisiminkime kad apie 12,000 Lietuvį politinių kalinių turė- jo pergyventi ir patirti čekistų žiaurumus, pasityčioji- mus ir grasinimus. Ir tik per vienus metus tiek aukų turėjo sukrauti Lietuvį Tautą! Kas beliks iš jos kai bolševikai pasiautės dar keletą metų.... Nebepažinsi- me Lietuvos žemės nei jos žmonių. Musų bočių gventi laužai ir musų tėvų mindžiota žemė alsuos ištisą kruvi- nais atsiminimais. Bus baisus vaizdas, kai vėl nrašneks bolševikų kalėjimų sienos ir prakalbės retai išlikę musų tautiečiai.

(Bus daugiau)

•MOKSLININKAI apskaičiavo kad saulė gali duo- ti savo dabar duodamą šviesą ir šilumą dar per 150 bili- jonų metų neprarasdama vieno nuosimčio savo dabarti- nės masės.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KAPUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

PASIKEITIMŲ BELAUKIANT

Pasaulinės valdžios projektai

UNITED Nations Organizacijos silpnumui diena iš dienos ryškėjant, nenoromis į galvą ateina mintis apie tobulesnę pasaulio santvarką. E. Reeves, pragarsėjęs knygos "Anatomy of Peace" autorius, pabrėžia kad UNO Saugumo Tarybos veto teisė paralyžiuoja visą UNO mechanizmą, tačiau, jei tos veto teisės ir visai nebūtų tai vistiek, kol dabartinė nepriklausomų valstybių sistema nebusiant panaikinta, kol egzistuojančios centro valdžiai nesubordinuotos suvereninės valstybės, tol pasaulinės organizacijos tikraja to žodžio prasme negalės būti. Nesutarimų atveju vienintelė išeitis vievien būtų karas.

Šitai išvengti, turinti būti įkurta viena centralinė valdžia, "world government". Visas pasaulis turėtų būti tarytum viena federalinė valstybė. Tik tuomet, esant tarptautinių karų būty galima išvengti.

Principe prieš tokią idėją nieko negalima pasakyti. Viskas betgi priklauso nuo to kokia ta centralinė valdžia būtų. Jeigu ji būtų tokia kaip Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė, tada, toks "world government" būtų labai sveikintinas dalykas. Jeigu ji būtų nukalta pagal Sovietų Sąjungos vyriausybės modelį, tokia pasaulinė valdžia būtų tolygi brutaliausia, viso pasaulio pavergimui. Tuo atveju pasaulinė vyriausybė būtų ne išsigelbėjimas, bet prapultis.

Bolševikų pažiūros į pasaulinę vyriausybę.

Pasaulinės vyriausybės idėja nėra nauja. Aigiptas, Graikija, Roma buvo pasaulinės valstybės ir jų vyriausybės buvo pasaulinės vyriausybės. Naujaisiais laikais radikaliosios pasaulinės valstybės kūrėjais yra bolševikai. Tik aišku, jų pasaulinė valstybė gerokai skiriasi nuo tos apie kurią kalba E. Reeves ir eilė kitų Amerikos bei Anglijos publicistų ir valstybininkų.

Kelias į bolševikų pasaulinę valstybę yra pasaulinė revoliucija, kurios rezultate turi atsirasti pasaulinė komunistų vyriausybė. Šis karas bolševikus labai priartino prie to jų idealo, ir Amerikiečiai su Angliais yra labai naivūs jei jie mano kad tokiais ar kitokiais bendros pasaulinės organizacijos siūlymais jie bolševikus nukreips nuo jų užsibrėžto tikslo. Šito akivaizdoje, ir Reeves siūlymas pakviesti bolševikus dalyvauti tokioje pasaulinėje vyriausybėje nėra toleriškas.

Toki pasilymą buvo galima padaryti 1941 metais, kai Hitleris užpuolė savo sąjungininką Staliną, ar 1942 metais, kai braskėjo Stalingrado sienos, bet net ir tada vargu ar bolševikai būtų jį priėmę. Bolševikai visuomet pabrėždavo absoliučią savo nepriklausomybę, visiškai izoliaciją nuo viso pasaulio. Ir tai aišku kodel: bent koks glaudesnis jų bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis būtų iškėles viešumon jų planus ir, mažų mažiausia, labai apsunkinęs jų įgyvendinimą, o gal net ir pakirtęs komunistinį režimą, kurs visuomet buvo ir bus didžiausias smurtas, saualė ir teroras. Tat jei glaudesnio kontakto bolševikams nebuvo pasiūlyta tuomet kai jie Vokietijai buvo riečiami į ožio ragą, yra bergždžia ji siulyti šiandien, kai Vokietijai pavojus jiems nebepras, ir kai jie yra neginčijami didelės Europos dalies valdovai.

Bolševikų sunaikinimas — pirmas žingsnis į pasaulinę vyriausybę

TACIAU pasaulinė vyriausybė visvien lieka labai aktuali klausimu. Tokia vyriausybė kuri kiekvienai tautai garantuoja jos gyvybę, kultūrą ir kalbą, o jos piliiečiams laisvę ir saugumą. Amerika ir Anglija turėtų būti tos vyriausybės pionieriais, bet jai skersai kelio stovi ir stovės Rusija.

Tat ne kviesti bolševikus į pasaulinę vyriausybę, o juos sunaikinti yra pirmas žingsnis. Kai tai būtų padaryta, Amerika ir Anglija galėtų pateikti pasaulinės federalinės valstybės planą, ir visos kitos valstybės ir ji turėtų prisidėti. Dauguma valstybių tai padarytų labai mielai, pirmoje eilėje visos mažosios valstybės, tačiau principu nei viena nebūtų prieš. Tuomet ir tik tuomet galėtų prasidėti tikroji pasaulio rekonstrukcija.

Savotiškas teisingumo supratimas

Tai kas vyksta dabar, yra ne rekonstrukcija, o rugimas ir dvasinis merdėjimas. Patys Amerikiečiai pripažįsta kad jų administracija Vokietijoje veikia pasigailėtinai. Ne daug ką geresnė padėtis yra ir Italijoje. Bolševikai gi tvirtai eina priekin ir sėja savo demoralizacijos sėklą. Prancūzija jau yra gerokai raudona, o Ispanija jie vis smarkiau ir smarkiau tiesia savo ranką.

Pravda vis dažniau pakartoja savo atakas prieš popiežių, netgi užspuldama ji už tokį dalyką kaip jo kalėdinė kalba kardinolams.

Tokia padėtis negali tęstis neribotai, bet kada ji pasikeis šiandien dar negalima pasakyti. Prieš-bolševikiška nuotaika tiek Anglijoje, tiek ir Amerikoje auga, bet viešojo nuomonė dar tebėra už galimai didesnį bendradarbiavimą su bolševikais.

Idomas yra Pulk. Murray C. Bernays straipsnis, "The Legal Basis of the Nuremberg Trials", paduotas sutrumpintas The Reader's Digest Vasario mėnesio numerioje. Tame straipsnyje pulkininkas įrodinėja kad nazių teismas Nuremberge yra visai teisėtas dalykas, kad teismieji tikrai sulaužę egzistuojančias teisės normas ir bendruosius teisingumo dėsnius.

Iš to įrodinėjimo, prieš kurį niekas negali pasakyti nei žodžio — Pulk. Bernays dėsto labai logiškai, — bet-

Reikalauja Byrnes Pasakytų Atvirai

Londonė, UNO posėdyje iškilius prieštarams tarp Britų ir Rusų dėl įsibrovimų į svetimas žemes, Chicago Daily Tribune viename savo redakciniam straipsnyje štai kaip tarp kitko pastebi:

"Paašikėjo kad Teherane ir Jaltoje Stalinas ir Churchill, su Roosevelto palaiminimu, pasidalino Europą. Rusija gavo Pabaltijo šalį ir visus Balkanus išskiriant Graikiją; Britanija gavo Graikiją ir Italiją savo įtakų sferoje. Pastaros dovanos kainavo daugybę tukstančių Amerikos kareivių gyvasčių, kas yra maždaug kaina, su prantama, užmokėsiui už naują ir skaištų pasaulį".

Pabaigoje sako:

"Jei p. Byrnes yra teisingas žmogus jis turi remti Rusiją Javos ir Graikijos klausime ir remti Iraniečius Azerbeidžano klausime. Kadangi mes prisimėme užtarti visuotinos laisvės principą, p. Byrnes ir jo sandraugų pareiga turėtų būti atkreipti Apsaugos Tarybos dėmesį į Rusų okupacijas Balkanų ir Pabaltijo šalių".

•1945 METAIS šioje šalyje buvo išauginta apie 6 milijonai svarų saulėžolių sėklų darymui statui aliejų ir gyvuliams pašaro.

gi išplaukia kad pulkininkui nei į galvą neateina kad Nurnbergo teismo yda yra ne teisinio pagrindo trukumas, o faktas kad bolševikai, kurie turėtų būti kaltinamųjų suole, sėdi teisėjų kėdėse.

Tai parodo kad net oficialiuose sluogsnuose — Pulk. Bernays buvo teisėjo Jacksono padėjėjas Nurnbergo hyllos parengime — teisingumo supratimas yra labai savotiškas. Ir kol jis nepakis, tol atmainų santykiuose su bolševikais laukti netenka, tol mūsų tėvų kraštas — Lietuva — ir didelė Europos dalis turės nešti iki šiol istorijoje dar negirdėta tamsiausių įiegu jungą.

AŠ IR TU

O Tėvynės laikus ilgisi,
Nebedenk manęs savo sparnais!
Patekėk aušružė šviesi,
ties svečiai, žilagalviai kalnais!

Kiek gražių mūsų žemę šalių,
Kiek žvaigždžių danguje — deimantų!

Bet kodel, bet kodel negaliu
aš užmiršti Tėvynės krantų?

Lyg užburtas per žemę einu,
nematau gražiausių varšų,
negrįžiu stebuklingų dainų —
pilnas savo Tėvynės garsų.

O Tėvynės laikus ilgisi,
Nebedenk manęs savo sparnais!

Lietuva, tu man laimė esi,
aš ir tu surišti amžinai!

Kastytis.

I DARBĄ

I darbą vieninga, į darbą, brolau,
Jei nori gaut laisvę tėvynei ir sau!

I darbą, jei norim, o broliai, visi
Matyt kad mūs tautai šviest' saulė šviesi.

I darbą, sesute, skubėk kiek gali,
Jei gintaro kraštą gerbi ir myli!

I darbą, sesutės ir broliai, skubiai,
Atminkim kad esam visi Lietuviai.

Juk mūsų tėvynė grobikų naguos;
Jei mes čia miegosim, kas ją išvaduos?

Mūs kraštas dabar tik kruva degėsių,
O reik atstatyti valstybę iš jų.

Tat stokim į barą, vardan Lietuvos,
Ir žekime darbą vieningos kovos;

Te žino pasaulis, te girdi Maskva —
Nerimst kol kils vėl laisva Lietuva!

Tat stokim į darbą ir dirbkim visi —
Kova už liuosybę nebus taip baisi.

Vienybė galybė, galybė valia —
Atgims mūsų kraštas saulėta galia!

J. S. Svyrunėlis.

BOLEŠVIKŲ SPAUDDA LIETUVOJE

Bolševikinė spauda vėl užpludo Lietuvą. Be dienraščių Tiesa, Tarybų Lietuva, ir Sovietiskaja Litva (Rusų kalba), beveik visuose apskrėčių miestuose leidžiamos įvairios Tiesos, skiriamos tų apeliškių gyventojams "sovietiniam patriotizmui" ugdyti. Visoje Lietuvoje išėina virš 20 bolševikinių laikraščių.

Tačiau prisiminus kad Lietuvoje prieš karą (1939 m.) ėjo 260 periodinių leidinių, galima įsivaizduoti į ką pavirto Lietuviška spauda.

Persergsti Ameriką uo Jaunimo Komunistinio

New Yorke įvykusiame Katalikų Jaunimo Organizacijos suvažiavime, kur buvo kalbama apie jaunimo geresnį auklėjimą ir apsaugojimą nuo išskrypmų į nusižengimus, dalyvavo ir J. Edgar Hoover, Federalio Investigacijų Biuro vadovas. Suvažiavime pirmininkavo naujai paskirtas kardinolas Francis J. Spellman.

Hoover savo kalboje pareiškė persergėjimą apie Amerikoje plečiamą kitą jaunimo judėjimą. Tas judėjimas yra padengtas gražiai skambančiu pavadinimu, "Amerikos Jaunimas Demokratijai", tačiau po juo slepiasi prigavimas ir piktas Amerikos komunistų pasiryžimas suklaidinti ir paversti šalies jaunimą komunistų jungan, pasakė Hoover.

KAS platina Dirvą — tas platina apvėitą.

Pabėgėlių Vargai ir Sielvartai

Specialiai Dirvai iš Šveicarijos.

BALF ATSTOVAI NELYGIAI VISUS SELPIA...

Savo laiku esame aprašę, su kokiais sunkumais turi susidurti pabėgėliai, norėdami įsikurti toje šalyje kurioje rado prieglobstį. Nurodėme kad visose Europos valstybėse reikia išsirutinti specialinį leidimų darbui gauti, šie gi duodami nepaprastai sunkiai, tik išimtiniais atsitikimais.

Tokia padėtis yra ir Šveicarijoje, kuri savaime nėra nuokaro tiesiogiai nukentėjusi, tad joje pramonė ir kitos ūkio šakos išliko sveikos. Budamas mažas, tirštai apgyventas kraštas Šveicarija nei negali suteikti darbo didesniai tremtinių skaičiui. Pagal veikiančius nuostatus Šveicarija pabėgėlių tegali būti laikoma kaip tranzito šalis. Buvimas Šveicarijoje turi būti išnaudotas pasirošimui išvykti toliau.

Be abejo, būtų perdėjimo tvirtinimo, esą joks pabėgėlis nepajėgs Šveicarijoje įsikurti. Nors ir laikina, darbo leidimą vienas kitas pabėgėlis jau yra gavęs. Bet didžioji tremtinių dalis — galima drąsiai teigti — neturi perspektyvų pastoviai Šveicarijoje įsikurti.

Paskutiniu laiku keliais atvejais vėl aplankiau kone visus tautiečius, išsibarsčiusius po visą Šveicariją. Buvau Yverdone, kur yra susitelkęs gausiausias Lietuvių sambūrys. Čia gyvenimas eina sena įprasta vaga, su visomis jau anksčiau pastebėtomis teigiamybėmis ir neigiamybėmis. Pabuvojau kelias dienas Zūrichė. Šiame didmiestyje susispietusi didoka Lietuvių studentų "kolonija". Deja, tarp studentų yra ir savo rusies "posunių" grupė, kuriai dėl objektingumo stokos iš BALF-o lėšų nebuvo duota stipendijos. Šių jaunuolių skurdas yra ypač apgailėtinas. Zūrichė ar, kaip prieliečiame dirba, be studentų, ke liolika Lietuvių ir Lietuvių. Pabėgėliais besirūpinančios įstaigos yra suorganizuavusios specialinius kursus, kurie padės pabėgėliams įsigyti naują profesiją. Moterys mokosi kirpėjų amato, vyrai — metalo tekiniojais ir elektromontieriais. Tarp šių "studentų", kibusių į amatą, yra vienas tautietis, kuris dar neseniai pats dėstė Vytauto Didžiojo Universitete Kaune....

NELYGYBĖ IR KITUR

Sustojau tautiečių tarpe Renens miestyje, netoli gražaus Lausanne miesto, Lemano ežero pakrantėje. Šių tautiečių gyvenimo sąlygos toli gražu nepavydėtinos. Jie sunkiai dirba malkų sandėlyje. Ypač skaudu buvo žiūrėti į kelis inteligentus, kuriems apgailėtinu būdu irgi nebuvo duota stipendijos mokslui eiti, nors kiti tokioje pat padėtyje buvę jų kolegos paramą gavo.

Visi faktai, kurie pabėgėlių dalios nelengvina, o priešingai — ją dar labiau sunkina. Bet šį kartą panašų reiškinį nuodugniau negvildensiu Laukime Šveicarijon atvykstant Kun. Dr. J. B. Končiaus, kurio pagalbos tikimės vietiniam Lietuvių gyvenimui pertvarkyti naujais pagrindais, kurie duotų daugiau garantijų, jog viskas vyks sklandžiau, ne kaip ligi šiol.

Kaip paprastai, tenka lankymosi metu plačiau išsikalbėti su tautiečiais. Vargų ir sielvartų nei vienas jų nedinga. Kai kurie jų išgyveno Šveicarijoje jau su viršum metų, didžioji gi masė čia baigia 8-9 mėnesį. Tai jau beveik trumpas laikas. Suskubta kiek galima įžvelgti į vietinį gyvenimą, šiek tiek susiorientuota bendrojo padėtyje. Savaime suprantama kad nėra lengva

apsispręsti, kaip tvarkyti savo ateitį. Jaunesni žmonės nežina savo likimo tragiškai, kaip vyresnio amžiaus pabėgėliai. Bet visus vienodai kremta klausimas: kas daryti?

MINTYS — PO VISĄ PASAULĮ

Vienas kitas pabėgėlis iš Šveicarijos jau išvyko. Atsiranda ir tokių kurie iškeliavo ar netrukus rengiasi išplaukti net užjūrin, į Amerikos kontinentą. Tolesnės emigracijos klausimas savaime yra aktualus. Žmonės godžiai gauda žinias apie emigracijos galimybes ir kiekvieną informaciją gyvai aptaria. Kaip ir galima manyti, pabėgėlių nuomonės dėl išvykimo "šiltuosna kraštuosna" nėra vienodos. Vieni yra labiau linkę dar laukti, maždaug pagal Britų politikos dėsni: "Wait and see". Kitokio temperamento žmonės ima nerimastauti. Užsimerga karštos diskusijos "už" ir "prieš".

Kaip jau sakytą, vienas kitas savo private iniciatyva surado priemonių nugalėti gausias kliutis ir atsidurti net — Caracas, Venesueloje. Kokie pyragai ten žmonių laukia, sunku iš kelių kilos tukstančių kilometrų atstumo pasakyti. Bet visuotiniai galiojanti taisyklė, neabejoju, yra tokia: juo kraštas kulturingesnis ir juo gyvenimo sąlygos jame sveikesnės, tuo sunkiau nauji emigrantai įsileidžiami!

Žmonės varto enciklopedijos žodynus, valandas praleidžia, užsikvepę ant žemėlapių, rašo laiškus, teiraudamiesi apie galimybes išvykti vienon ar kiton šalin. Per gerb. Ministrą Dr. K. Grauzinį buvo gauta iš Buenos Aires įdomių žinių apie Kolumbiją, Boliviją ir kitus Pietų Amerikos kraštus. Ne vienas laiškas bus nukeliavęs pas p. Stasį Simtį, Kolumbijos Lietuvių Draugijos pirmininką, Bogotoje. Mat, šis tautietis maloniai pasižada dėti padėti Lietuviams, norintiems vykti į tą tolimą kraštą. Lygiu būdu nemaža laišku plaukia p. Laurinavičiui į Cochabambą, Bolivijoje, kurs irgi miegtai sutiko saviškiams pagelbėti. Rašomi laišukai ir Sydney Lietuvių Draugijos pirmininkui kurio pavardė ir adresas buvo užtikti įdomioje, Generalinio Konsulato New Yorke sumaniniai leidžiamose "Spaudos Apžvalgoje". Šimtai laišku pasiekia Lietuvos oficialines įstaigas užsienyje (Pasiuntinybes, Konsulatus) bei brolių Amerikiečių privates organizacijas, kuriuose klausama patarimo ir prašoma žinių, kas daryti, kur vykti?

Labai daug žmonių domisi Australija (vienas kitas rašo net Abisinijos negusui), bet savaime aišku — kiekvienam

Apdovanota

Dr. Florence B. Seibert, biochemikė Pensilvanijos Universitete, atsižymėjusi išradime substancijos naudojamos išaškinimui džiūvos, tapo apdovanota Gimble dovana už jos atsiekimus.

Lietuvių išsivajotasis kraštas yra Dėdės Samo šalis, Amerikos Jungtinės Valstybės. Kone kiekvienas Lietuvis norėtų patekti šion Laisvės ir Demokratijos Respublikon. Todėl tegu broliai Amerikiečiai nesišėbi jeigu jie gauna glėbius laišku. Visi jieško Amerikoje dėdės ar tetos, brolio ar pusbrolio, buvusio kadaise kaimyno ar mokyklos draugo!

Kaip ten bebūtų, tolesnio išvykimo klausimas yra labai aktualus. Juo turėtų rimtai visi susirūpinti.

Dr. A. G.

KAIP AMERIKA ITRAUKTA Į KARĄ

Chicago Daily Tribune viename savo straipsnyje rašo:

"Irodymai kad Roosevelt administracija buvo pasiryžus įstoti į karą nežiurint jokių kaštų ir visais būdais, tikslu išgelbėti Britų imperiją, susidėjo tokie gausūs kuomet Roosevelt negali tų įrodymų nusukti šalin. Visi mūsų pasiaukojimai buvo suplanuoti išanksto paremimui Britų imperijos Europoje.

"Kuomet karo laivyno vadas kalbėjo su p. Rooseveltu spalio m. 1940, trys savaitės pirm Bostono kalbos, kuomet Rooseveltas pradžioje tėvams kad jų sunai nebus siunčiami į karą užjuriuose, p. Roosevelt pasakė komandieriui Adm. Richardson kad Japonija "negalės visada išvengti padarius klaidą ir kad, karui tęsiantis ir operacijų sričiai plečiantis, anksčiau ar vėliau jie padarys klaidą ir mes įstosime į karą".

Šitie dalykai iškeliami įrodymui kaip Prez. Roosevelt norėjo įtraukti Ameriką į antrą pasaulinį karą. Japonų užtakavimas Pearl Harbor, Gruodžio 7, 1941 metais, ir buvo ta lemtinga Japonų padaryta "klaida", kurios Prez. Roosevelt laukė.

Bet neužteko kad jis laukė, bet net, kaip tyrinėjimais įrodoma, jis leido tai "klaidai" įvykti, su savo artimais patarėjais nedaleisdamas persergėti Hawaii salose būvusį Amerikos karo laivyną pasirouoti pasitikti atvykstančius Japonus subombarduoti Pearl Harbor uoste esantį Amerikos karo laivyną ir lėktuvus.

Irodymai yra kad Washington, Baltajame Name, turėta slapsti Japonų pranešimai apie jų paruoštą Pearl Harbor užpuolimą, tačiau tos žinios neperduotos Hawaii salų komandieriui laiku, kad jis spėtų pasirouoti apsiginti.

Prez. Roosevelt laukiama iš Japonų pusės "klaida" įvyko pilniausia, ir Amerika buvo į karą įtraukta "per užpakalines duris". Tada Prez. Roosevelt įsakė Amerikos jėgoms stoti gelbėti Angliją, sumušti Vokietius, išgelbėti Rusiją, o tik po to teryžosi rimtai su Japonija kariauti.

Karo pasekmės, gyvasčių ir turto nuostoliai žinome. Bet taipgi žinome kad karo eigoje posėdžiaudamas su Stalinu ir Churchill, Rooseveltas pasaulį kaip ir pardavė Rusams, kurie pribais žmoniją naikinti, kiek karas nepajėgė.

•SUBMARINŲ reikalinga į baterijas tiek švino kiek jo sunaudojama 4600 automobilių baterijose, ir naudojama švino laivo lygsvarai išlaikyti tiek kiek naudojama 3600 automobiliuose. Kiekvienas submarinas turi apie 450,000 svarų švino.

Kaip Lietuviai savo Laisvę gynė 25 metai atgal

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Mes išleidžiame paskutinius šovinius

Mes sustojome šaudė ir neramiai žvalgėmės, čia priešo, čia savo užtvoros pusėn, laukdami pagalbos. Tačiau pagalbos niekaip negalėjome sulaukti. Ir, užuot, sulaukę pagalbos, išvydome nuo mūsų užtvoros pusės artėjančias Lenkų eiles. Mes supratome gudrią priešų apgaule. Ir vis dėlto vyliuės per kovą iš priešo spąstų pasprukti.

Mūsų akys didžiausiu dėmesiu sekė kiekvieną priešo judesį, o įgudusius rankos leido į priešų taiklius šuivius. Nors vienas ar kitas iš Lenkų parkrisdavo, bet jų tankios eilės vis arčiau slinko. Jų šuiviai vis dažniau ardydavo mūsų apkasų žemę.

Pagaliam mus ištiko liudniausias dalykas: mes pabagėme šovinius. Išsigelbėti nuo priešų nelaisvės bėpalo mums tik vienas būdas — pabėgti. Taip mes ir padarėme. Šokome iš apkasų ir bėgome už artimiausio ukinko kluono. Lenkai, mums bėgant, ypač suskato į mus šaudyti. Tačiau, kaip keletas mano draugų suklupo, bet kiti juos pagriebė ir bėgdami nešėsi.

Mane pagavo nepaprastas pyktis. Milinės kišenėje užčiuopiau dar porą šovinių. Puoliau ant žemės ir, sustumęs šovinius į šautuvo sandėlį, norėjau šauti, bet šautuvas užkliuvo. Bėgs šaulia manęs draugas tai pastebėjo, pagriebė iš manęs šovinius ir, gulėdamas šalia manęs, drabūžius iššovė į priešą. Šuiviai buvo taiklūs: du Lenkai suklupo.

Apšaudė šiais paskutiniais šoviniais Lenkus, vėl šokome bėgti paskui savo draugus. Mums pašokus, kelios priešų kulipkos smarkiai nuspiegė pro šalį. Kūno jos nepalietė, bet, kaip paskui paaiškėjo, pervėrė milinės skvermus.

Vieni sužeisti, kiti sveiki pasiekėme užkluone. Nuo čia jau buvo netoli krumokšniais apaugę kloniai. Mes turėjome vilties, jog tuose krumokšniuose tikrai pasislėpsime ir išsigelbėsime nuo priešo.

Mus apsupo, suėmė, sumušė, apiplėšė

Bet koks nusivylimas! Ir iš čia pasipylė priešų eilės ir šuiviai mus pasveikino. Mes netekome bent kokios išsigelbėjimo vilties, pasijutome bejėgiai, nes visi išsigelbėjimo keliai prieš buvo užkirsti. Lenkai sukomandavo mums mesti šautuvus. Neturėdami šovinių į matydami gausybę atkreiptų į mus priešų šautuvų, pasidavėme. Tada Lenkai puolė mus kaip išalkę vilkai savo grobį. Kiti norėjo į mus šaudyti, bet buvęs su jais kapitonas uždraudė. Neleisdamas mus žudyti, kareiviai savo pagiežą išliejo, mus mušdami ir apiplėšdami. Atėmė ne tik drabužius, bet iš kai kurių net ir geresnius baltinius.

Nespėjus man pažvelgti į kelis, negailestingai Lenkų šautuvų buožėmis mušamus draugus, kai prie manęs prišokęs vienas Lenkų puskarininkis suktelėjo: "ochotnik!" (savanoris) ir kirtu porą smugių per ausį. Šiltas kraujas apipylė mano veidą, bet aš priešui atsakiau tik reikšmingu panikos žvilgsniu. Aš tuojuo supratav, jog Lenkai palaikė mane savanoriu, kurių visi priešai ypatingai nekenė.

Nuo mušimo nemažiau nukentėjo ir kiti mano draugai.

Baisenybės Lenkų kalėjime

Lenkai mus pusnuogius suvarė į šarvuotą traukinį, nuvežė į Vilnių ir nuvarė į kalėjimą, kuris yra netoli Gedimino pilies ant Neries kranto (Antakalnio kalėjimas). Pirmas trys dienas Lenkai visiškai nedavė mums valgyti. O juk mes nuo įtempto kovojimo buvome baisiai pavargę. Neapsakomai kankino mus alkis.

Po trijų dienų ėmė mums duoti rudą viralą, panašų į kavą. Jame nieko maistingo nebuvo, išskiriant truputį žirnių ir druskos. Nuo tokio maisto tarp mūsų pradėjo mirtis švaistyti. Kiekvieną naktį ji pakirdavo kurį nors mūsų draugą. Be galo kankino mus ir parazitai — utėlės. Jos, siurbdamos mūsų kraują, naktimis nedavė ramybės.

Kalėjime Lietuvų buvo apie 300, bet mūsų skaičius diena dienon vis mažėjo. Vienus iš mūsų tarpo išskyrė amžinybė, kitus nusilpnėjusius kankino ligos. Iš trisdešimties mūsų I-mo pėstininkų pulko belaisvių taip pat keli mirė kalėjime.

Aš susirgau plaučių uždegimu. Du Lenkų kareiviai nuvarė mane į Lietuvų komiteto ligoninę. Šioje ligoninėje radau ir daugiau sergančių Lietuvų belaisvių. Vėliau ligoninėn atvėrdavo naujus ligonius. Vieni jų pasveikė buvo varomi atgal kalėjiman, o kiti čia pat mirdavo. Aš, išgulėjęs dvi savaites ligoninėje, pasveikau ir taip pat buvau grąžintas kalėjiman.

Sulaukėme išganyimo dienos

Gulint mums ligoninėje, ypatingai mus šelpė Lietuvų komitetas. Bet ypač mums rūpinosi Lietuvaitės gimnazistės. Jos, neturėdamos pinigų, parduodamo savo žiedus, apyrankes, auskarus ir kitką kad tik nuo mirties išgelbėtų savo brolius karius.

Pagaliam sužinojome kad Lietuva su Lenkija greit keisis belaisviais. Džiaugsmo nuotaika pakėlė mūsų upą. Mes ėmėme dainuoti kariškas dainas. Kalėjimo sargai šokdamas mus mušti, bet mes prie mušimo jau buvome pripratę. Sargams išėjus, mes ir vėl imdavome dainuoti.

Atėjo ir laukiamoji diena. Mūsų išbadėję ir suvytę veidai vėl išvydo besišypsantią saulę. Keletas Lenkų kareivių nuvarė mus iš kalėjimo į geležinkelio stotį.

Mes buvome varomi per turgavietę. Kur tik pastebėdavome valgomus daiktus, tuoj griebdavom ir valgydavom. Kareiviai stengėsi mus nuo to sudrausti, bet niekaip negalėjo, nes mūsų išbadėjimas buvo nesuvaldomas.

Taip begrobstydami valgi, buvome atgabenti į stotį. Čia jau radome parvežtus iš Lietuvos Lenkus belaisvius. Pamatę savo priešus, grįžusius iš Lietuvos nelaisvės, norėjome pulti su jais į kovą, bet mūsų karininko buvome sudrausti. Karininkai nurodė mums skirtą traukinį, kuriuo ir buvome nuvežti į Kauną.

Kelionė į Kauną buvo labai linksma, nes buvome aprūpinti maistu, o kai kurie net ir drabužiais. Drabužius gavo tikrai tie, kurie iš kalėjimo į stotį buvo atvaryti tik vienais baltiniais. Iš kalėjimo, kiek prisimenu, buvome atvaryti prieš pat Kalėdas 1920 m.

Traukinyje bevažiudami nuoširdžiai kalbėjome su savo karininkais apie sunkius peryvenimus nelaisvėje.

Kauno stotyje iškilmingai mus pasitiko su karo orkestru. Gausiai susirinkusi visuomenė gražiai mus apdovanojo įvairiais daiktais. Mes matėme, kokiomis gailestingomis akimis lydėjo mus susirinkusieji, nes daugelis iš jų niekad nebuvo matę taip išvargusių žmonių, kaip mes.

Mus nuvedė į 2-ą pėstininkų pulką ir tiesiog į pirtį. Čia mes išsipaustėme, nusiskuto me barzdas, nusikirpome plaukus ir gavome naujus rutus. Ir vėl pasidarėme panašūs į karius.

Pabuvę kurį laiką 2-me pėstininkų pulke, grįžome į savo dalį. Mus pasitiko gausingi draugų sveikinimai. Ir ilgai dar su draugais kalbėjome, vis naujomis mintimis besidalindami. Ypač kalbėjome apie tai, kaip mes ateityje kovosime ir atsilyginsime už mums padarytas skriaudas. Mes laukėme naujų karo žygių, naujų nuotykių, o iš mūsų krutinių liejosi karo dainų garsai.

Iš brolio Vinco, tarnavusio 1 p. pulko mokamoje kuopoje pasakojimo užrašė J. Žemaitis.

APDOVANOTIEJI

Kovo 15-16, 1920, Lenkai puolė mūsų frontą Turmonto — Kalkunų ruože. 9 p. L. K. Vytėnio pulko 7 kuopai teko pulti Guravijos kaimą, kuriame buvo Lenkai. Po susišaudymo Lenkai aptilo. Reikėjo eiti apžiūrėti kaimą, nes buvo manoma kad Lenkai užsislėpė laukia Lietuvų. Neatsiradus norinčių eiti žvalgybon, eilinis Juozas Karenauskas pats savo noru pasiūlė eiti ištirti kaimą. Jo drąsų pavyzdį pasekė ir kiti kareiviai. Pasiekus jiems pirmuosius kaimo trobesius, vėl įvyko susišaudymas ir Karenauskas draugai atsisakė toliau eiti, nes bijojo Lenkų klastos. Tada Karenauskas pats vienas puolė kaimelin. Inėjus jam vienon trobelėn, jį iš paslų puolė su durtuvu rankoje Lenkas. Karenauskas drąsiai, vikriai Lenką nugalėjo, nuginklavo, paėmė nelaisvėn ir privertė parodyti, kur yra kulkosvaidis. Lenkas, Karenausko verčiamas, ištraukė iš po lovos kulkosvaidį ir atidavė jį Karenauskui. Karenauskas su atimtu Lenko šautuvu ir kulkosvaidžiu ir belaisviu vedinas laimingai grįžo prie savųjų.

(Iš Leit. Juodeikos pranešimo iš veikiančios armijos 1920. VI. 24).

Už drąsą bei sumanumą Karenauskas apdovanotas Vyties Kryžiumi.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI

(Galima siųsti pašto ženklais po 5c) Šioje knygelėje telpa didelis Lietuvos žemėlapis, Kauno žemėlapis, Lietuvos metai ir saikai, miestelių ir miestų vardai ir prie kurių apskričių priklauso ir kitos informacijos apie buvusią Nepriklausomą Lietuvą.

Kaina su prisijuntimu tik \$1.00

Reikalaukit "Dirvoje"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Naujas Budas Vagiliui Sugauti?

Buffalo, N. Y., per Kalėdas buvo apiplėšta ši bažnyčia. Jos dvasiškis išdėjo parašą, kuris sako: "Jei asmuo kuris apvogė šią bažnyčią kreipsis į pastorių jis gaus svarbių žinių." Kązin ar vagilius drsvo atsliepti, nors tos žinios ir galėjo būti vagiliui labai naudingos.

ŠAUNIAI MINĖSIME VASARIO 16-TĄ

ŽYMIOS ORGANIZACIJOS REMIA REZOLIUCIJAS LIETUVOS BYLOJE

CHICAGO, Ill. — Kol gyva bus Lietuvų tauta tol Vasario 16-ta bus mums svarbi šventė. Praeityje tą šventę minėdavome su didesniais ar mažesniais prisirengimais. Bet šymet tą šventę privalome minėti su rūpestingiausiu atsidėjimu. Mat, Lietuvos priešai jai nori kryžių statyti. Tat rodykime pasauliui kad Lietuvų tauta tebėra gyva ir kad ji nei nesirengia žengti į grabą.

Chicagoje, Amerikos Lietuvų Misija, kooperuojant Margučiai, ėmėsi išanksto planuoti prideramą Vasario 16-tos minėjimą. Sudarytas planas jau sekmingai vykdomas. Turėsime šaunų pokilį vidurmiesčio viešbutyje, Morrison Hotel. Meninę programą dalį išpildys Margutis, o kitą dalį pildys Amerikos Lietuvų Misijos vadai. Žymūs Amerikos vyriausybės pareigūnai specialiai iš Washingtono atvyks dalyvauti mūsų iškilnėse.

Šymet Vasario 16-ta pripuola šeštadienį, bet dėl patogumo ir didesnio pasisekimo jos minėjimas nukeliamas į sekmdienį, Vasario 17. Chicagiečiai Dirvos skaitytojai del rezervacijų šiam pokiliui prašomi kreiptis į Margutį, 6755 So. West-ern ave., tel. Grovehill 2242.

Taigi mes Chicagiečiai —

Rengiam sukaktį minėti, Kviečiam pasikieminėti, Marš į puotą tu ir aš.

Ten bus draugų suėjimas, Ir naujų pasižinimas, Kiekvienas draugą ten sau ras.

Ten Margutis dalyvauja, Atvės fonijų pilną saują, Įvairumų bus gana.

Ir ką Misija padarė, Kaip del laisvės eina karė, Ten visiems bus pranešta.

Tada juokas eis į šalį, Mes atliksim savo dalį,

tik yra šiek tiek Lietuvų ten teesti paminėta Vasario 16.

KITOS SVARBIOS ŽINIOS

Plačiai Amerikos Lietuvų visuomenei bus svarbu sužinoti kad Chicago Amerikos Legiono Dariaus - Girėno Postas vienbalsiai nutarė remti Amerikos Kongrese įneštas rezolucijas reikalaujančias grąžinti Lietuvai nepriklausomybę.

Postas tą reikalą remia ne vien žodžiais, o taipgi darbai ir lėšomis. Posto narių laišku su prašymais stoti už mūsų rezolucijas pasieks visus senatorius ir kongresmanus. Postas yra galingiausia ir įtakingiausia Chicago Lietuvos organizacija. Postas yra gera rodyklė Chicago Lietuvos.

Gerame darbe Postą pasekė ir Lietuvų Vaizbos Butas ir Lietuvų Advokatų Draugija. Ir šios organizacijos pasistatė sau už pirmąjį darbą veikti kad Rezolucijos kongrese būtų pervarytos.

Toliau, svarbu ir įdomu plačiai Amerikos Lietuvų visuomenei žinoti kad Chicago Respublikonai įvertino Amerkos Lietuvų Misijos pirmininką Adv. Antaną Olį ir pastatė jį kandidatu į Sanitary District

trustisus. Chicago Lietuvos nesigailės nei darbo nei lėšų kad Adv. Olis tą garbingą vietą laimėtų. Sp. Kom.

THE BANK

FOR ALL THE PEOPLE

Skelbimai Dirvoje

50c už vieną kartą

tris kartus už \$1.00

Smulkūs skelbimai Dirvoje, kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, kambariai, pajieškojimas giminių, talpinama 50c už vieną kartą, tris kartus už \$1.00. Priduokit gatavai parašytą.

THE MAY Co's Basement

Reguliariai
1.05 Vertė

69c

Berniukam ir Mergaitėm! Navy Styliaus

PEA JACKETS

10.95

Gauta kitas siuntinys šių labai populiarių ir labai praktiškų navy styliaus pea jackets kurie susisega abiem pusėm, taip kad berniukai ir mergaitės gali juos dėvėti! Šilti ir patogūs mokyklos arba sporto dėvėjimui. Mėros 8 iki 18.

Išpardavimas! MERGAIČIŲ VATINIŲ SUKNELIŲ

Gražiausių Spausdintų Marginių!

Geros rūšies spausdinto perkelio, mergaitėms suknėlės dviejų populiarių stylių. Tikrai geras pirkinyš šia žema kaina—dėvėjimui dabar —ir Pavasarį. Mėros 7 iki 14. Mėlynos spalvos.

Telefonu ir Pašto Užsakymai Priimami
Pirkiniams \$1 ar Daugiau—CHerry 3000

Nauji metai - - nauji Dirvos lapai

Skaitykit ir Platinkit Dirvą 1946 Metais!

KARO METU AR TAIKOJE — DIRVA GERIAUSIAS JUSŲ DRAUGAS

Prenumerata metams vis

\$2

KURIE ATNAUJINS ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

NAUJAI užsirašantieji Dirvą siųskit prenumeratos \$2.00, arba kurie išrašysit Dirvą savo draugams, gausit ją už \$2.00. Atnaujindami prenumeratą taip pat gausit Dirvą po senovei už \$2.00. Tik prašome tuoj atnaujinti prenumeratą kai ji baigiasi.

(Išdekit į laišką \$2 ir prašę pilną savo adresą, siųskit \$2)

DIRVA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

MUMS RAŠO

SKUNDŽIASI KAD NAUJAI
IS LIETUVOS ATYKUSIEJI
SNAUDŽIA....

Vienas mūsų veikėjas iš New
Yorko rašo:

....Dar viena priežastis ku-
ri atšaldo nuo veikimo senes-
niusios Amerikos Lietuvių
veikėjas, tai iš Lietuvos atvy-
kusių inteligentų nesidomėji-
mas Lietuvišku veikimu. Mes
mąstome kad jie turėtų mumis
šaukti į susirinkimus ir mums
vadovauti, bet ne mes jiems.

Jie yra stipriau surišti su
mūsų senąja tėvyne, jie geriau
nusimano kaip veikimą vesti
kad iš to būtų naudos mūsų tė-
vynei ir visai Lietuvos bylai.

Mes jau esame kiek nutolę
nuo Lietuvos reikalų, ilgus gy-
venimas išveivijoje apdildė mu-
sų jausmus link tėvų krašto,
o jiems atnaujinti neatsiranda
jaunesnių idejų vyrų ir mo-
terų, tai kam mums, praleidu-
siems visą amžių idejos dar-
buose, dar ir šiandien aišku-
tis?....

APMIRUS KOLONIJA

Prieš porą dienų iš atokiau
gyvenančio bičiulio atėjęs lai-
kas tarp kitų dalykų štai ką
sako:

....Mūsų mieste yra mažai
kas daroma Lietuvos vadavimui
reikalui. Kai tai klausimą pa-
judini, dažnai gauni atsakymą
kad, girdi, Lietuva visvien bus
laisva. Yra Lietuvos konsulai
tai jie viską ir padarys.

Šiaip-taip, sykį per metus—
apie Vasario 16 — dar suren-
giame kokį paminėjimą ir tuo
viskas baigiasi. Baudžiama at-
likta, ir vėl ištisus metus ga-
lima ramiai sau snausti.

Dar noriu pridėti kad mūsų
mieste nėra nei rubų rinkimo
darbuotės. Daugiau kai metai
laiko p. J. Valaitis buvo suor-
ganizavęs BALF skyrių, bet ir
tas nyko, nyko kol visai suny-
ko ir iširo....

SUVALGĖ KATINUS IR LAUKIA BIČIŲ

Lietuviai iš Prancūzijos Gr.
17, 1945, rašo:

....Per išlaisvinimą (karui
su Vokietija baigiantis) mūsų
rajone buvo tikras badas —
tris savaites buvome atskirti
nuo pasaulio ir neturėjome nei
duonos, nei nieko kito. Maiti-
nomės žirnių ankštis iš dar-
žo ir, jei tai jums įdomu, su-
valgėme porą katinų. Moteriš-
kos spjaudė, bet man pasirodė
kad katinų mėsa dar net ska-
nesnė negu kralikų.

Dabar duona laisva, bet nuo
Naujų Metų grąšo vėl įvesti
kortelės. Pradeda vėl velnia-
voti. Pragyvenimas blogesnis
negu jie giriasi. Mat, mūsų
rajone jura, kalnai, saulė, kak-
tusai ir gėlės....

Ar negalima gauti iš Ameri-
kos bičių spiečiaus ir kiek tai
kainuotų? Čia žmonės jų ne-
mėgsta, o, be to, Vokietijai jas
išnaikino. Klausiu, nes vietni-
niame laikraštyje skaičiau kad
Amerikiečiai bites orlaiviais į
Prancūziją skraidina....

Mūsų namelis nedidelis, bet
jei atvyksite į Europą, užsukite
ir pas mus. Šutlipsisme....

VEŠ ARKLIUS Į EUROPA

UNRRA, kuri rūpinasi karo
nukentėjusių atgyvendinimu ir
šėlimu, praneša nupirkimui su-
virš 10,000 arklių ir 300 muly-
šioje šalyje, kuriuos gabens į
karo nuteriotas Europos šalis
padėti joms atsistatyti. Pir-
miau jau buvo nupirkta Euro-
poje esančių arklių ir muly-
kurie dalinami Jugoslavams,
Čekoslavams, Graikams ir Len-
kams.

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos ži-
nantieji prašomi atsiliesti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

arba

Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

Janulaitis, Pranas, gyvenęs
Detroit, Mich.

Jargencas, Juozas, kilęs iš
Vangų k., Kauno ap.

Jasilionis, Stasys, sunus Ig-
no, kilęs iš Pušaloto v., gyve-
nęs Chicagoje.

Jecius, Povilas, sunus Prano,
kilęs kilęs iš Kupiškio, gyvenęs
Chicagoje.

Jenčius, Juozas, kilęs iš Pleš-
čių v., Sakių a. gyvenęs New
York.

Jesmantas, Jurgis, kilęs iš
Šilsočių k., Gražiškių v., Vil-
kaviškio a.

Jogšys ar Jogschies, frikas.
Jonušas, Leonas, kilęs iš Skė-
rių k., Židžių v., ir gyvenęs Bos-
ton, Mass.

Juodelis, Antanas, sunus Ado-
mo, kilęs iš Anykščių v., gyve-
nęs Chicagoje.

Juonytė, Marcelė, dukterė Mai-
žiesiaus, kilusi iš Daugų v., Aly-
taus a., gyvenusi Boston, Mass.

Juozevičius, Juozas, sunus Mi-
ko, kilęs iš Kupiškio ir gyvenęs
Brooklyn, N. Y.

Juška, Bronislovas, sunus To-
mo, kilęs iš Šiluvos, Raseinių
a., gyvenęs Chicagoje.

Juškevičius, Juozas, kilęs iš
Pakuonio k., Kauno ap., arba
jo šeimos nariai.

Juskytė, Elena, dukterė Stasio,
kilusi iš Šiluvos, Raseinių ap.

Kadžiauskai, Martynas ir An-
tanai, kilę iš Menciškės k., Kap-
čiamiesčio v., gyvenę Chicagoje.

Kairiukštiečiai-Mikalonytė, Ma-
rija, dukterė Simono, kilusi iš
Dusnyčios, Seinių ap.

Kairys, Petras, sunus Petro,
kilęs iš Aleksandravo k., Pa-
nevėžio v., gyvenęs Kanadoje.

Kaladžinskienė, Ona, gyve-
nusi Philadelphia, Pa.

Kalinauskienė, Marija, gyve-
nusi Waterbury, Conn.

Kanapolienė-Tamašūnaitė, Te-
va, kilusi iš Jurgelionių, Uk-
mergės ap., gyvenusi Amster-
dam, N. Y.

Kareivos Antanas ir Vytau-
tas, sunai Antano, kilę iš Ke-
dainių ap., gyvenę New York.

Kasey-Kaupaitė, Stanislava,
duktė Adomo, kilusi iš Dauk-
šinos - Ramygalos, gyvenusi
Hartford, Conn.

Kasparavičiūtė-Pakut, Bronė,
jos vyras Jonas ir vaikai Ba-
lvis, Bronė ir Apolonija.

Kasputis, Antanas, kilęs iš
Upynės k., Slaudivilės v., Tau-
ragės ap.

Kastravickienė-Kirkilaitė Bi-
rutė, kilusi iš Gailiūnų k., Pu-
šaloto v., Panevėžio ap., gyve-
nusi Binghamton (?)

Katauskienė, Antosė, gyve-
nusi Belden, Ill.

Katiliūnė-Gaigalaitė, Grasilda,
duktė Povilo, kilusi iš Ratku-
nų k., Saločių v., Biržų a.

Kaunietis Jonas, sunus Ka-
rolio, kilęs iš Ribokiškio-Kovar-
sko, gyvenęs Chicagoje.

Kaušaras, Arsenijus, kilęs iš
Padeginės, Dedos v.

Kauševičius Juozas, gyvenęs
Pittsburgh, Pa.

Kavaliauskas, Bronius, sunus
Jono, kilęs iš Papsių-Debeikių
ir gyvenęs San Francisco, Cal.

Kaveckas, Jonas, Liong., ki-
lęs iš Pakryžių k. Panevėžio ap.

Kazlauskas, Kazys, sunus Pe-
tro, kilęs iš Pakalniškių, Veliu-
nos v., gyvenęs Chicagoje.

Kazlauskai, Vladas ir Motie-
jus, sunus Antano, kilę iš Sa-
piegiškės k., Nedzingės v., gyve-
nę Worcester, Mass. (?)

Kinčinas, Pranas, kilęs iš Ma-
žeikių ap.

Klapatauskaitė, Marija.

Klapatauskas, Ignas.

Klapatauskas, Mykolas, gyve-
nęs Chicagoje apylinkėje, ka-
me turėjo ūkį.

Kodakauskas, Juozas, s. An-
tano kilęs iš Kirkunų k., Rokiš-
kio ap., gyv. Brooklyn, N. Y.

Kondratavičius, Vincas, sunus
Andriaus, kilęs iš Stripelių,
Linkmenų, gyvenęs New York.

Kovas, Juozas, kilęs iš Gykių
k.

Kraskauskienė-Bulovaitė, Ka-
rolina, dukterė Kazio, kilusi iš
Pušonių, Rokiškio a., gyvenu-
si Gardner, Mass.

Krauklis, Antanas, gyvenęs
4528 S. Sacramento Ave., Chi-
cagoje, Ill.

Kripas, Stanley, iš Lietuvos
išvykęs 1938 m. ir gyvenęs Chi-
cagoje.

Kreipavičius, Juozas, gyvenęs
135 Blaine St., New York, N.Y.
Krivickai, Kazimieras ir An-
tanai, kilę iš Radviliškio v., gy-
venęs Philadelphia, Pa.

Kucevičius, Antanas, sunus
Vlado, kilęs iš Nemaninių k.,
Birštono v., Alytaus ap.

Kučinskas, Juozas, arba Ku-
chins, Joseph, iki 1938 metų
gyvenęs Brooklyn, N. Y.

Kučinskas, Jonas sunus Mo-
tiejaus, kilęs iš Paltininkų, Tra-
kų ap.

Kukanskiene-Gustaitytė El-
bieta, dukterė Motiejaus, kilusi iš
Šilavoto v. Marijampolės a., gyve-
nusi Waterbury, Conn.

Kuntauskaitė, Ona, kilusi iš
Kupstų, Pušaloto v., gyvenusi
Binghamton (?)

Kurelaitis, Baltrus, kilęs iš
Girkalnio v., Raseinių a., gyve-
nęs Baltimore, Md.

Kvedarai, Izidorius, Antanas
ir Jonas, kilę iš Kreivių k., Lau-
ragės ap.

Lakšienė-Janušauskaitė, Pe-
tronele, kilusi iš Gražių k., Vi-
dukies v., Raseinių a., gyve-
nusi Chicagoje.

Labonowski ar Labanauskie-
nė, Stefanija gyvenusi Hoosick
rail, N. Y.

Labutis, Simonas, Šilavoto v.,
Marijampolės a. gyvenęs Ka-
nadoje.

Lakšienė-Putinaitė, Ona, duk-
terė Jurgio, kilusi iš Masčių, Lau-
ragės ap.

Latakai, kilę iš Pikielių k.,
Kūčių v., Mazeikių ap.

Linauskienė-Kairytė, Emilija,
kilusi iš seduvos.

Lioje, Mykolas, kilęs iš Lio-
gių k., Anykščių v., Utenos ap.

Liuoinskas, Arnestas, kilęs iš
Kauno, gyvenęs New York, N.Y.

Lukosevičienė - Kazlauskaitė,
Anelė, dukterė Antano kilusi iš
Sapiegiškės k., Nedzingės v.,
gyvenusi Worcester, Mass. (?)

Lukšaitė, Julija, kilusi iš Juo-
dėnų, Plungės ap. ir gyvenusi
Chicagoje.

Lukševskienė-Čapkauskaitė,
Stefanija.

Maciulskis, Leonas, kilęs iš
Joniškių, Šiaulių a.

Maknavičius, Kazys, sunus
Silvestro ir Onos, kilęs iš Pa-
jevonio k. ir v., Vilkaviškio a.

Mantrienė - Kundrotaitė,
Agota, kilusi iš Saukėnų a.,
gyvenusi Chicagoje.

Markevičienė-Aukštulytė Apo-
lonija, dukterė Kazio, kilusi iš
Ukmergės a. gyvenusi Detroit,
Mich.

Markowski, Walter, gyvenęs
Philadelphia, Pa.

Markunas, Jonas, arba Mar-
kun, John, gyvenęs Boston,
Mass.

Masalskis, Julius, kilęs iš
Bankių k., Čekiskės v., gyve-
nęs 60 Morgan St. (?) Chica-
goje, Ill.

Masenai, Domininkas, sunus
Karolio, kilęs iš Naujamišės,
gyvenęs Erie, Pa.

Matačiunas, Juozas, sunus
Juozo, kilęs iš Šilonių k., Žas-
ių v., Trakų a.

Mekšraitis, Pranas, kilęs iš
Kudirkos Naumiesčio, Vilkaviš-
kio a., gyvenęs Chicagoje.

Menkaitis, Pijus, sunus Pi-
jaus, kilęs iš Vilkaviškio ap.,
ir gyvenęs New York, N. Y.

Mergentienė, Mernik, ar Mer-
gentis Mernik, dukterė Juozo, ki-
lusi iš Varnių, Marijampolės
a., gyvenusi New York, N. Y.

Meškienė-Gudelytė, Zuzana, iš
Lietuvos išvykusi 1930 m. ir
gyvenusi New York, N. Y.

Mikolaitis, Stasys, kilęs iš
Gražių k., Girkalnio v., Rasei-
nių ap.

Mikučiai, Antanas ir Vladas,
ar Jonas, vaikai Rozalijos Poi-
nauskytės Mikutienės, po an-
tru vyrų Pocienės, mirusios
1926-1930 metų laikotarpyje.

Milasiene-Danušytė, Ona, duk-
terė Juozo, kilusi iš Žernių k.,
Sakių a., gyvenusi Cicero, Ill.

Milasius, Gubertas, sunus Li-
dviko, kilęs iš Vaisniūnų k.,
Ignalinos v.

Misevičius, Alfonsas, kilęs iš
Pumpėnų v., Panevėžio a., gyve-
nęs Chicagoje.

Mišlunas, Augustas, kilęs iš
Antaličių k., Zemaitkiemio p.,
Ukmergės ap., gyvenęs Chica-
goje.

Palangos Trejanka

Yra tai augalinis sutaupymas, su-
sideda grynai iš saknelių, lapų, ži-
dų, sėklų ir žolių. Veikia ant kuno
organų taip kad pavartojus jau tula
laiką žmogus gauna naują jėgą ir
energiją. Kiekvienas kas tik nori
būti visada sveikas, turėtų varžyti
Trejanką. Nes tai geriausias vaiz-
ta nuo dispepsijos, vidurių užkietė-
jimo, nerviško, stoko apetito,
širdies supykimo, neuralgijos, pilvo
sugedimo, reumatizmo, neuralgijos,
kosulio, gerklės skaudėjimo, karšči-
avimo, krupo, blogo udo, bendro nu-
silpimo, inkstų ir kepenų ligos.

Kaina su pristatymu \$1.00.
Patada: Kartu su orderiu siųskite
ir pinigų, kitaip orderis nepildoma.

FLORAL HERB CO. Dept. 7
Box 305 Clinton, Ind.

PLATINKIT ŠI ŽUR- NALĄ AMERIKOJE

THE BALTIC REVIEW —
No. 1, Vol. 1, 1945. — Tai šve-
dijoje leidžiamas informacinis
žurnalas, kurio 1-mas numeris,
išėjęs pabaigoje 1945 metų,
susideda iš 48 puslapių.

Tame žurnale telpa straips-
niai ir kitokios informacijos
apie Pabaltijo tautas Lietuvių,
Latvių ir Estus.

Po įžangos, pirmutinis žur-
nale telpantis ilgas straipsnis
yra apie Lietuvą, "National
Character of Lithuanian Peo-
ple", kurį parašė Juozas Lin-
gis.

Žurnalo redaktorai yra: Ar-
vo Horm, Juozas Lingis, An-
drius Johansons.

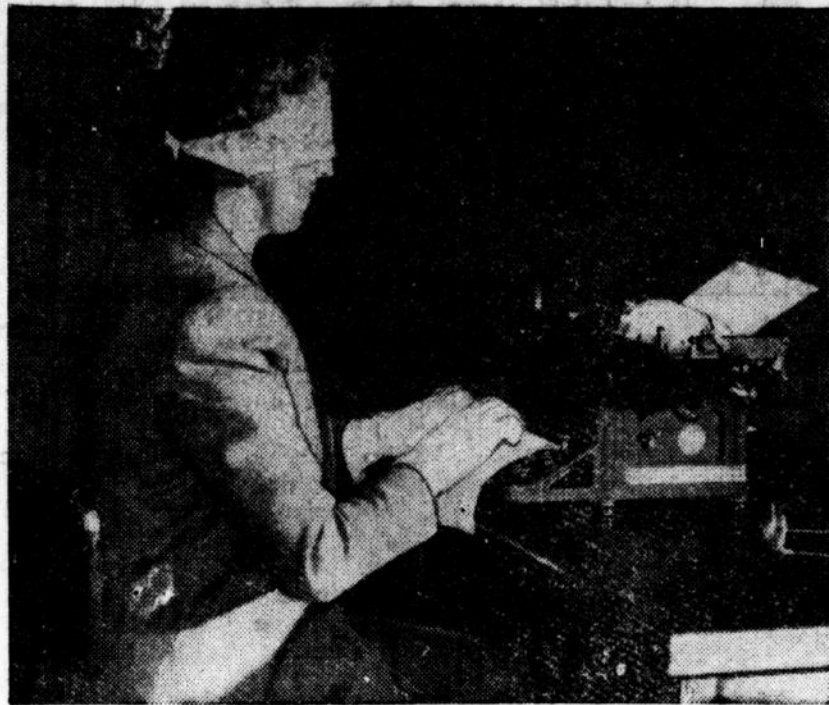
Leidėjais pažymima The Bal-
tic Humanitarian Association.
Prenumeratos kaina metams
Amerikoje \$4.

Butų naudinga šis žurnalas
papildinti po visą Ameriką, iš-
rašant jį visam metui miestų
skaitikliams. Kas norėtų pa-
daryti tą dovaną, prenumeratą
gali persiųsti per Dirvos Re-
dakciją. Kurie norėtų išrašyti,
prisiųskite Dirvai aiškų ad-
resą skaitiklo, savo, ir \$4.

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio
Dirvos numerio tai prašy-
dami Administracijos pri-
siųsti jį, nerasykite: "Negavau
perito numerio", bet pažymėkit:
"Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada
greitu laiku bus jums pa-
žįsta tas tikras numeris
kurio negavot.

Atsižymėjus Mašinistė

Irma Wright, Kanados žymiausia mašinistė, parodoma
dirbanti ant rašomos mašinėlės užristom akim, su pirštine
ir mašinėlės raktais užtiestais šilko skepetaitė. Tais visais
trūkdymais ji be klaidų išrašė 126 žodžius per minutą. Be
jokių klaidų, ji pasiekė 136 žodžius per minutą.

Pasekmingas Vaistas prieš Malariją

Karo metu Amerikos val-
džios paskirti 5 milijonai dola-
rių išradimui vaistų apgyvinti
kareivių nuo malarijos davė
geras pasekmes. Bet kaip ži-
noma, malarija sirgęs dažnai
vėl atkrinta, todėl reikėjo iš-
rasti ir antras naujas vaistas
kuris apsaugoja nuo malarijos
pasikartojimo — ir tas vaistas
taipgi išrastas.

Maralija apsigro Amerikos
kariai patekę į Pietų Pacifiko
salas kariaujant su Japonais.

Tie vaistai apsaugos baltuo-
sius žmones vykstančius į šil-
tuosius kraštus įvairiais reika-
lais ateityje.

Zigmas Jankauskas

Real Estate — Insurance
Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
536 North 11th Street
PHILADELPHIA, 23, Pa.

Juozas Zemgules

Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
511 So. Hoover Street
LOS ANGELES, CALIF.

Lai Naujasis Jūsų

Vandens Šildytojas

turėtų **3** svarbias
ypatybes

Jūs galite naudotis pigia kaina karšto vandens pa-
tafnavimu kiek tik reikia ir visu laiku. Tik žiūrė-
kit, kada rinksitės sau naują Gaso Vandens Šil-
dytoją, būtinai

paklausti savo pardavėjo!

Ar jis **AUTOMATISKAS?** Nereiks daugiau lipti viršun ir
apačion į skėpą prižiūrėti ranko kontroliuojamo vandens
šildytojo rengiantis skalbti ar maudytis. Automatinis Gas-
sas, visų mėgiamiausias vandens šildymui, duoda galimybę
turėti vienodos temperatūros vandenį visada.

Ar jis **DEGA APAČIOJE?** Šis naujas inžinerijos prin-
cipas suteikia jums svarbių sutaupymų operavimo kaštuose
... dadeda ekstra metus naudingumo jūsų Gasino van-
dens šildytojo. Karšti gasai, kylanti iš automatinio degy-
tojo po tanku, šildo vandenį greičiau, vienodžiau.

Ar jis **INSULIUOTAS?** Šita ypatybė, pati viena, sutaupys
jums gana pinigų pateisinimui investavimo į modernį Gaso
vandens šildytoją. Storas inzuliuavimo blanketas palaiko ši-
lumą vandenyje—sutaupant jums kuro dolarius, kurie ki-
taip žusta per dienos ir nakties radiaciją.

Butinai gauti "Yes" atsakymą šiuos svarbius klausimus. Ju-
sų plunberis noriai parodys jums kaip visos šios trys būtinos
ypatybės yra inkorporuotos į vandens šildytojus turinčius žen-
klus žymių išdirbėjų.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Lėktuvai 500 Mylių į Valandą Greitumo

U. S. karo laivyno vadovybė
išstobulino pirmą išimtinai "jet"
jiega varomą lėktuvą kariuo-
menių gabenimui, kuris galės
skristi virš 500 mylių į valan-
dą greitumu.

Vienu tokiu lėktuvu pasta-
romis dienomis daryta bandy-
mai perskristi skersai Ameri-
kai. Iš vakarų į rytus atskri-
do į biskelį virš keturių valan-
dų laiko.

The Bell Telephone System Nupigino Kainas

Numažinimas Bell Telephone Sys-
tem tarpvalstijinių kainų, sutaupys
naudotojams suvirš \$20,000,000 me-
tuose, įskaitant \$750,000 Ohio, kas
ineina galion Vasario 1.

Apie \$17,500,000 šio atpiginimo
paličia long distance telefono kai-
nas, svarbiausia toliams tarp 340
ir 2,140 mylių. Kainos teletypwri-
ter patarnavimo toliams virš 350
mylių taipgi nupiginta apie \$1,000-
metuose.

Prie to, numažinta privatinų te-
lefonų linijų, teletypewriter ir tele-
photograph kainos didesniems to-
liams apie \$1,700,000 metuose.

Prie šių visų nupigimų, Bell
System dar turi numačius pletimus
ir patarnavimo gerinimų programą
kuris apima apie \$2,000,000,000.

Imant Bell System uždarius iš-
višo, kaip praneša, uždariai buvo
mažesni pastarais metais, neįskai-
tant praečiusios depresijos metus.

Pavyzdys long distance dieninių
pasikabėjimo kainų už tris minu-
tas, stotis į stotį, kaip tai pritaiky-
ta iš Clevelando:

Cleveland į Topeka, Kan., sena
kaina \$1.80, nauja 1.55; Cleveland į
Salt Lake City, Utah, sena \$2.35;
nauja 2.20; Cleveland į Dallas, Tex.,
seną 2.00, naują 1.80.

Naktinės kainos, sekmadieniais ir
tam tikrais šventadieniais, dar že-
mesnės. Paveizdan už trijų minučių
stotis į stotį pasikabėjimą iš Cle-
velando į Los Angeles tik \$1.90.

IŠTIKUS GAISRO NĖLAIMEI

